

AKÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

Heydər Əliyev

DİPLOMAT

№ 32 (437) 15-21 Oktyabr, Cotmeh sal 2018
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Hêjaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məşidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səbahəddin Eləgü

Səh. 2

Prezident İlham Əliyev Quba Rayon
Mərkəzi Xəstəxanasının açılışında iştirak edib

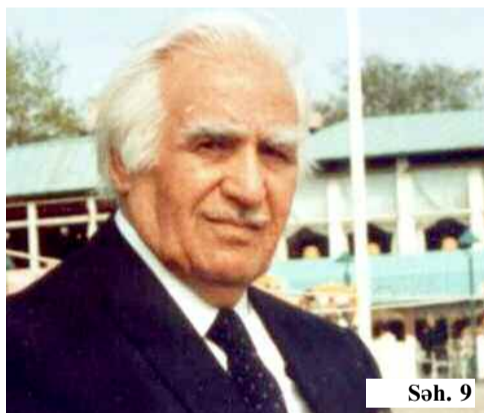
Səh. 7

M ə l ə M u s t a f a
Bərzanidən tövsiyyə

Səh. 20

Масуд Барзани открыл 13-ю
международную книжную ярмарку в Эрбиле

Səh. 9

Di 33 Saliya Koçkirina Seydayê
Cegerxwîn De, Çend Gotin

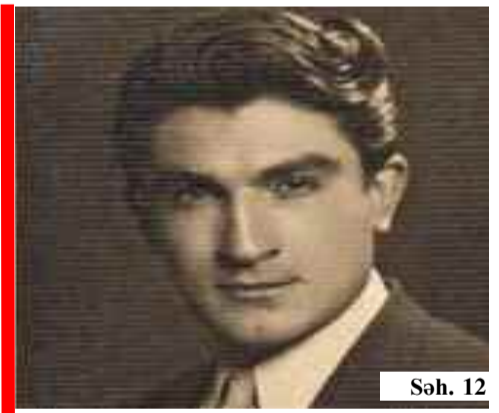
Səh. 7

Washington Post: Behrem Salih
bir nedenden dolayı seçildi!

Səh. 8

HDP'den Brunson
a ç ı k l a m a s ı

Səh. 12

Dr. Nûreddîn Zaza

Daşkəsəndə "Dini icmalar və gənclər: dini radikalizmlə mübarizə
və birgə fəaliyyətin təşkili" mövzusunda seminar-müşavirə keçirilir

Səh. 3

KÜRDLERİN KULLANDIĞI ALFABELER -2

Səh. 7

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman
davasında kürd xalqının rolu

Səh. 4

CHP li Diyarbək rê civiya
-bi HDP re tifaq li rê ye?

Səh. 10

OSMANLI DÖVLƏTİNDƏ MUXTAR KÜRD BƏYLİKLƏRİNİN RƏHBƏRLİYİ

Səh. 5

Silêmanî; Zimanzana kurd
Nisrîn Fexrî koça dawî kir

Səh. 12

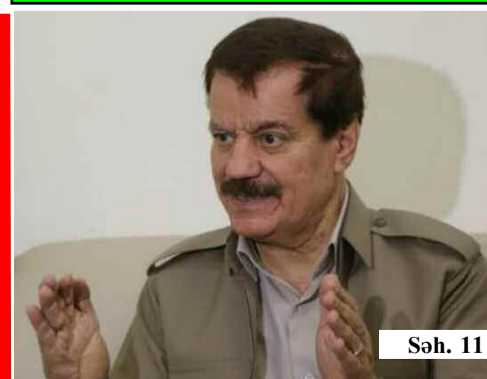
Səh. 9

Geşt a li Gundê Abrê;

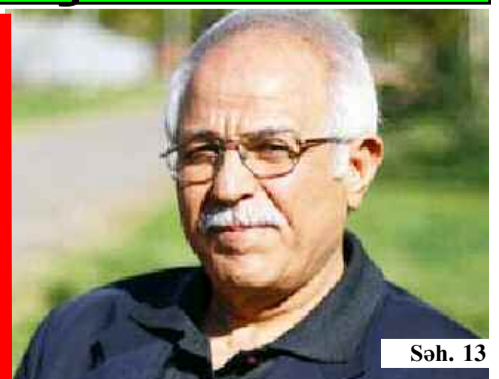
Səh. 10

Sefin Dizeyî: Ligel hikûmeta nû bûdceya
Kurdistanê dê were gotûbêj kirin

Səh. 11

Kemal Kerkûkî: Xiyaneta 16ê Cotmehê
pirsa Kurdî bo serxwebûnê bi paş xist

Səh. 13

HUDA-PAR, KONGREYA
WÊ YA 3-EMÎN...

Prezident İlham Əliyev Quba Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Quba Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının açılışında iştirak ediblər.

Dövlət başçısı və xanımı xəstəxananın rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdilər.

Səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev dövlətimizin başçısına tibb müəssisəsində yaradılan şərait barədə məlumat verdi. Qeyd olundu ki, Quba Rayon Mərkəzi Xəstəxanası 1964-cü ildə istifadəyə verilib, lakin uzun illər təmir işlərinin aparılmaması səbəbindən bina istismara yarasız vəziyyətdə idi. 230 çarparılıq yeni xəstəxana binasının tikintisi ilə əlaqədar 2015-ci ildə başlayan inşaat işləri bu ilin sentyabrında başa çatdırılıb. Xəstəxana binasında müasir tibbi avadanlıq quraşdırılıb. Cərrahiyyə, terapiya, uşaq xəstəlikləri, nevrologiya, ginekologiya, travmatologiya şöbələrinin yaradıldığı bu tibb müəssisəsində LOR, infeksiyon xəstəliklər, şüa-diaqnostika, reanimasiya, qəbul, laboratoriya, təcili tibbi yardım şöbələri və Perinatal Mərkəz də fəaliyyət göstərəcək. Ərazidə əsas korpusla yanaşı, Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin Quba rayon şöbəsi və digər yardımçı sahələr üçün binalar inşa olunub.

Burada yaradılan şəraitdən görünür ki, vətəndaşların hərtərəfli tibbi xidmətlə təmin edilməsi, onların müalicə və müayinə işinin yüksək səviyyədə təşkili, gələcəyimiz olan uşaqların sağlam yetişməsi istiqamətində icra edilən layihələr dövlətimizin başçısının daim diqqətində və nəzarətindədir. Bu cür müasir tibb müəssisəsinin istifadəyə verilməsi yalnız Quba sakinlərinə deyil, eyni zamanda, region əhalisinə hərtərəfli tibbi xidmət göstərməyə imkan verir. Onu da deyək ki, 2004-2018-ci illərdə ölkə üzrə 17 şəhər və rayonda mərkəzi xəstəxanalar yenidən tikilib. Bu illər ərzində regionlarda yerləşən 28 xəstəxana binası əsaslı təmir olunub. Artıq Goranboy, Qazax, Qobustan və Şəmkir rayon mərkəzi xəstəxanalarının tikintisi də başa çatdırılıb, Abşeron Füzuli və Qəbələ rayon mərkəzi xəstəxana binalarının inşası isə davam edir.

Sonra Prezident İlham Əliyev səhiyyə ocağının kollektivi ilə görüşdü.

Dövlətimizin başçısı görüşdə çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Bu gün Quba şəhərində çox əlamətdar bir gündür. Qubada Mərkəzi Rayon Xəstəxanası açılır. Mən bu münasibətlə siz ürəkdən təbrik edirəm. Bu, çox gözəl tibb müəssisəsidir, ən yüksək, müasir standartlara cavab verir. Həm xarici görünüşü, həm daxili tərtibatı və dizaynı çox gözəldir. Əlbəttə ki, burada quraşdırılan tibbi avadanlıq ən yüksək standartlara malikdir. Əminəm ki, burada xəstələrə çox gözəl tibbi xidmət göstəriləcək və xəstələr şəfa tapacaqlar.

Bu tibb müəssisəsi həkimlərin iş yeridir və həkimlərin iş yeri belə gözəl səviyyədə olmalıdır. Bu xəstəxanada bütün şöbələr var. Burada bütün xəstəliklərin müalicəsi mümkündür. Eyni zamanda, diaqnostikası da mümkündür. Onu da deməliyəm ki, bir neçə il bundan əvvəl mənim təşəbbüsümle Quba şəhərində müalicə-diaqnostika mərkəzi yaradılmışdır. Bu xəstəxana Qubada ikinci böyük tibb müəssisəsidir. Əminəm ki, Quba sakinləri bu imkanlardan istifadə edəcəklər.

Belə müasir xəstəxananın böl-

gədə yaradılması bizim siyasətimizi göstərir. Bu gün Azərbaycanın bütün bölgələrində, hər bir rayonunda müasir tibb müəssisəsi yaradılıb və yaradılır. Bu il altı şəhərdə yeni böyük xəstəxananın istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulurdu. Artıq ikinci xəstəx-

laktika çox önəmli rol oynayır. Digər tərəfdən, ölkəmizin ekoloji vəziyyəti, əlbəttə ki, insanların sağlamlığına birbaşa təsir göstərir. Bu istiqamətdə də çox vacib addımlar atılır. Havanı çirkəndirən müəssisələrdə, ictimai obyektlərdə təmizləyici qurğular

həm yerli, həm xarici qonaqlar gəlirlər, yeni otellər açılır. Bu gün mən yeni tingçilik müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanış olmuşam. Kənd təsərrüfatının inkişafı üçün bunun çox böyük əhəmiyyəti olacaq.

Ona görə Quba rayonunun kom-

Dördüncü proqram gələn ilin əvvəlində qəbul ediləcək və bu gün Quba rayonunda hələ öz həllini tapmayan layihələr o proqrama salınmalıdır və salınacaq.

Sizi bu gözəl hadisə münasibətilə bir daha təbrik edirəm və sizə uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

Xəstəxananın kollektivi adından dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildiren həkim Kəmalə HEYBƏTOVA dedi:

-Möhtərəm cənab Prezident və çox hörmətli Mehriban xanım.

İcazə verin, Quba rayonunun sakinləri adından Sizləri salamlayım və rayonumuza "Xoş gəlmisiniz!" deyim.

Bu gün bizim üçün çox əlamətdar bir gündür. Quba Diaqnostika Mərkəzindən sonra rayonumuzda möhtəşəm bir tibb ocağı Sizin xeyirdüanınızla istifadəyə verilir. Siz hər bir zaman çalışmışınız ki, dünya tibb sahəsində əldə edilən ixtiralar və yeniliklər Azərbaycanda da tətbiq olunsun. Bu, bir reallıqdır. Təkcə paytaxt Bakımızda deyil, respublikanın bütün bölgələrində ən müasir tibbi avadanlıqlarla təmin olunan səhiyyə ocaqları tikilir. Bəli, biz bu gün Quba Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının təməlinə bunun bir daha şahidi oluruz. Buna görə əhalimiz adından Sizə dərin minnətdarlığımızı bildiririk. Sizi əmin edirik ki, çalışacağıq vicdanla işləyək, əhalimizə layiqli tibbi xidmət göstərək, Sizin insan amilinə verdiyiniz dəyərə layiqli töhfəmizi verək.

Cənab Prezident, bilirəm ki, insanların sağlamlığı Sizin və çox hörmətli Mehriban xanım üçün prioritet bir məsələdir. Biz hər birimiz Sizin diqqət və qayğınıza hər zaman öz üzərimizdə hiss edirik. Vətəndaşlarımızın ildə bir dəfə pulsuz tibbi müayinələrdən keçirilməsi buna bariz nümunədir. Tapşırığımıza əsasən aparılan tibbi müayinələr zamanı hətta özünü sağlam bilən bir çox insanda bəzi xəstəliklərin ilkin simptomlarını aşkar etmişik. Əgər bu insanlar vaxtında müayinə olunmasaydılar, daha ağır fəsadlarla üzləşə bilərdilər. Bu xəstəxanada bu cür tibbi müayinələr daha mütəşəkkil və daha yaxşı keçiriləcəkdir. Bu, bir mədəniyyətdir və bu mədəniyyəti bizə Siz aşıladınız. Bunun üçün Sizə bir daha dərin minnətdarlığımızı bildiririk.

Sizin bizə olan qaygınıza təkcə bununla bitmir. Bütün bölgələrimiz kimi, Quba rayonu da gündən-günə gözəlləşir və sürətlə inkişaf edir. Bu gün Qubada insanların əhval-ruhiyyəsində bir yüksəliş, rayonumuzda bir canlanma hiss olunur. Küçələr abadlaşır, parklar, xiyabanlar salınır. Beynəlxalq standartlara uyğun turizm obyektləri fəaliyyət göstərir. Bəli, bu gün fəxrə dəyə bilirik ki, Quba bölgəsinin turizm mərkəzinə çevrilib. Heç də təsadüfi deyil ki, rayonumuz turistlərin ən çox üz tutduğu məkanlardan biridir. Bütün bunlar Sizin fəaliyyətinizin sayəsində mümkün olub.

Cənab Prezident, Siz və Mehriban xanım hər bir azərbaycanlı üçün Vətəni sevməyin, xalqına, dövlətinə layiqli xidmətin nümunəsiniz. Vətən qarşısında öz xidməti borcunu yerinə yetirən oğlunuz Heydərini andıçmə mərasimində iştirakınız buna bariz nümunədir.

Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin bir kursantının anası kimi bu hissələr mənə çox doğmadır. Sizə bir daha dərin minnətdarlığımızı bildiririk. Allah Sizi və ailənizi qorusun. Çox sağ olun, var olun.

Sonda xatirə şəklində çəkdirildi.

ana bu gün istifadəyə verilir. Bundan əvvəl Naftalan şəhər xəstəxanası istifadəyə verilmişdir. İlin sonuna qədər dörd xəstəxananın tikintisinin başa çatması nəzərdə tutulur. Gələn il dörd şəhər xəstəxanası istifadəyə veriləcək, yaxud da ki, tikintisi davam etdiriləcək. Beləliklə, Azərbaycanda bir dənə də şəhər qalmayacaq ki, orada ən müasir xəstəxana olmasın. Nəhayət, biz ölkəmizin səhiyyə sahəsinin maddi-texniki bazasının yaradılmasının tamamlanmasını görcəyik. Bu, doğrudan da böyük hadisədir. Çünki bu gün ölkəmizdə göstərilən tibbi xidmətin səviyyəsi yüksəlir, imkanlar artır. Biz bu imkanlardan istifadə edib bu gün vətəndaşlara çox gözəl xidmət göstərə bilirik. Siz bilirsiniz ki, bir neçə ildir ölkəmizdə müayinədən keçmə - diaqnostika aparılır. Bu il beş milyondan çox insan bu imkanlardan istifadə edib. Onların bəzilərinə olan xəstəliklər aşkarlanıb, onlara tibbi xidmət göstərilib, tövsiyələr verilib. Əgər ciddi xəstəlik varsa, onda onlar Bakı şəhərinə göndəriləblər.

Son 15 il ərzində Azərbaycanda 600-dən çox yeni tibb müəssisəsi tikilib və ya əsaslı şəkildə təmir edilib. Bu, bizim insanların sağlamlığına verdiyimiz böyük töhfəmizdir. İnsanların sağlamlığı ən vacib məsələdir. Bu gün statistikaya, Dünya Səhiyyə Təşkilatının hesablamalarında Azərbaycanın artan reytinginə baxdıqda görürük ki, bu sahədə çox yaxşı nəticələr var. Azərbaycanda insanların ömrünün uzunluğu artır, körpə ana ölümü azalır. Əlbəttə ki, bu istiqamətdə daha da böyük addımlar atılacaq. Amma prinsipcə, səhiyyə sisteminin maddi bazasının yaradılması prosesi başa çatmaq üzrədir.

İnsan sağlamlığını şərtləndirən bir çox amillər var. Onların arasında, ilk növbədə, sağlam həyat tərzi. Mən bütün vətəndaşlara buradan müraciət edirəm ki, sağlam həyat tərzi hər bir vətəndaş üçün əsas prinsip olmalıdır. Diaqnostika, əlbəttə ki, çox vacib rol oynayır. Bu gün ölkəmizdə mövcud olan laboratoriyalar bütün analizləri edə bilər. Vətəndaşlar hər il kütləvi şəkildə müayinədən keçirlər və beləliklə, ciddi xəstəliklərin qarşısı alınır. Profi-

quraşdırılır. İcməli su layihələri uğurla icra edilir, o cümlədən Quba şəhərində beş il bundan əvvəl mənim iştirakımla icməli su layihəsi istifadəyə verilmişdir. İndi müvafiq qurumlar qida təhlükəsizliyi ilə bağlı çox ciddi məşğuldurlar. Keyfiyyətsiz, bəzi hallarda saxta üsullarla hazırlanan qidalar aşkarlanır. Bu cinayətlərə yol verənlər isə cinayət məsuliyyətinə cəlb edilir. İdman, əlbəttə ki, insanların sağlamlığı üçün çox önəmli bir amildir. İdmanla məşğul olmaq üçün indi ölkəmizdə bütün şərait var.

Yəni, biz bu sahəyə kompleks şəkildə yanaşıırıq. Səhiyyə sisteminin təkmilləşdirilməsi sosial siyasətimizin əsas istiqamətlərindən biridir və bu yolda çox böyük addımlar atmışıq, böyük uğurlara imza atmışıq. Onlardan biri də bu gözəl tibb müəssisəsidir.

Quba şəhərinin inkişafına həmişə böyük diqqət göstərilmişdir. Mən Prezident kimi, Quba rayonuna 10 dəfə səfər etmişəm. Bu, 11-ci səfərdir. Səfərlər zamanı bir çox obyektlərin açılışlarında iştirak etmişəm. Quba rayonunun inkişafı ilə bağlı çox ciddi tapşırıqlar verilmişdir. Onlar da uğurla icra edilir. Rayonda infrastruktur layihələri icra edilir. Mən icməli su layihəsini qeyd etdim. Bir neçə il bundan əvvəl "Şahdağ" elektrik stansiyasının tikintisi nəticəsində nəinki Quba rayonunun, bütün bölgənin elektrik təminatı böyük dərəcədə yaxşılaşıb. Avtomobil yollarının çəkilməsi davam etdirilir. Bu gün biz bir kənd yolunun açılışını qeyd etdik. Quba rayonunun əksər kəndlərində yollar artıq yaxşı vəziyyətdədir. Qalan layihələr də növbəti illərdə icra ediləcək. Digər infrastruktur layihələri ilə bağlı addımlar atılır. Ev təsərrüfatlarının 75 faizi təbii qaz ilə təmin edilib. Qırk səkkiz məktəb tikilib, yeddi məktəb əsaslı təmir edilib. "ASAN xidmət" mərkəzi yaradılıb, Gənclər evi, Şahməktəbi. Yəni, Quba şəhərində bir çox sosial və iqtisadi-sənaye obyektləri yaradılır, o cümlədən "Azərbaycan" İstehsalat Birliyinin Quba filialı. Yəni, iş yerlərinin yaradılması, turizmin inkişafı üçün addımlar atılır. İndi Qubada turistlərin sayı da artır,

pleks şəkildə inkişafı diqqət mərkəzindədir. Sosial-iastruktur layihələrimiz, iş yerləri ilə bağlı olan layihələr, turizm, kənd təsərrüfatı. Rayon bu istiqamətdə bundan sonra da inkişaf edəcək. Əlavə göstərişlər də verilecək. Mən dərin rayondan gələn təkliflərə baxıram və o təkliflərin böyük hissəsi öz həllini tapır. Biz bunları regionların sosial-iqtisadi inkişafı proqramı çərçivəsində icra edirik.

Növbəti layihələr haqqında da sizə məlumat vermək istəyirəm. Quba şəhərində 5 kommunal ev var. O evlərin vəziyyəti o qədər də yaxşı deyil. Onların əvəzinə 48 mənzilli yeni yaşayış binası tikiləcək. Bu məsələ ilə bağlı müvafiq göstəriş verilecək. Bir məktəbin tikintisi üçün əlavə vəsait ayrılacaq və kənd yollarının çəkilişi ilə bağlı əlavə tapşırıqlar verilecək, o cümlədən Quba-Xinalıq yolunun yeni xətti çəkiləcək. Siz bilirsiniz ki, mənim təşəbbüsləmələrləndən on il bundan əvvəl biz Xinalığa yeni yol çəkdik. Artıq on il, bəlkə on ildən bir qədər çox vaxt keçib və bu yolun təmirinə ehtiyac var. Eyni zamanda, mənə verilən məlumata görə, yeni bir istiqamət var. Susay kəndindən Xinalıq kəndinə yeni yolun çəkilişi planlarımızdadır. O, 30 kilometrlik yoldur, eyni zamanda, o yoldan Qırz kəndinə də təxminən 5 kilometrlik bir yol çəkiləcək. Müvafiq göstəriş verilecək.

Eyni zamanda, Quba-Qonaqkənd yolunun tamamilə yenidən qurulması ilə bağlı müvafiq göstəriş verilecək. Bu yolun bir hissəsi Rustov kəndinə qədər artıq tikilib. Rustov kəndindən Qonaqkəndə qədər, düzdür, məsafə çox böyükdür və çox böyük maliyyə tələb edən layihədir. Ancaq biz bunu etməliyik. Çünki o yol üzərində bir çox kəndlər var, minlərlə insan yaşayır və indi yol, əlbəttə ki, çox pis vəziyyətdədir. Yəni, belə yol bizə yaramsın.

Bax, bu layihələr növbəti mərhələdə icra ediləcək. Vəsait dərhal ayrılacaq. Digər layihələrlə bağlı, əlbəttə ki, vətəndaşlar, Quba rayonunun sakinləri müraciət etsinlər. Çünki biz indi regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dördüncü Dövlət Proqramının üzərində işləyirik.

Zakir Fərəcov "Təfəkkür" liseyinə baxış keçirdi

Sumqayıt şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Zakir Fərəcov "Təfəkkür" liseyində olub, burada müəllim və şagirdlərlə görüşüb.

Məktəblərdə yeni tədris ilinə hazırlıqla bağlı görülmüş işlərlə yaxından tanış olan şəhər rəhbəri dərslərlə, tədris, təlim-təbiiyə prosesi ilə maraqlandı, siniflərdə şagirdlərlə səmimi görüşərək, onlara tövsiyələrini çatdırdı, dərslərində uğurlar arzuladı.

Müəllim kollektivi ilə görüş zamanı ötən illərdə şəhərdə həyata keçirilən layihələr, əldə olunan uğurlu nəticələr barədə məlumat verildi, fikir mübadiləsi aparıldı. Sumqayıt şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Zakir Fərəcov müəllim və şagirdlərə yeni tədris ilində uğurlar arzulayıb.

Sabunçu rayonunda gənclərin asudə vaxtının səmərəli təşkili istiqamətində silsilə tədbirlər keçirildi

Sabunçu rayon İcra Hakimiyyətinin dəstəyi, Bakı şəhər Gənclər və İdman Baş İdarəsi və Sabunçu rayon Gənclər və İdman İdarəsinin təşkilatçılığı ilə Bakıxanov qəsəbəsində yerləşən 74 saylı tam orta məktəbdə "18 oktyabr - Azərbaycanın Dövlət Müstəqilliyi Günü"na həsr olunmuş silsilə tədbirlər keçirilmişdir. Tədbirdə Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyəti

yəti başçısının müavini Rəna Fərəcova, Millət vəkili Dilərə Cəbrayıllova, Yeni Azərbaycan Partiyası Sabunçu rayon Təşkilatının sədri Mehriban Abasquliyeva və Bakı şəhər Gənclər və İdman Baş İdarəsinin İdman şöbəsinin məsul əməkdaşı Salman Əbdulov iştirak edirdilər.

Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Rəna Fərəcova çıxışında tədbir iştirakçılarını "18 oktyabr - Azərbaycanın Dövlət Müstəqilliyi Günü" münasibəti ilə təbrik etdi. Qeyd olundu ki, gənclik cəmiyyətin aparıcı qüvvəsidir. Bu qüvvəni yalnız yüksək elm və təhsillə, qabiliyyət və bacarıqla reallaşdırmaq mümkündür. Rəna Fərəcova Azərbaycanda gənclər siyasətinin dövlətin böyük önəm verdiyi prioritet sahələrdən biri olduğunu və gənclərimizin də bu imkanlardan yararlandığını vurğuladı.

Daha sonra çıxış edən Millət vəkili Dilərə Cəbrayıllova və Yeni Azərbaycan Partiyası Sabunçu rayon Təşkilatının sədri Mehriban Abasquliyeva dövlət tərəfindən gənclərə göstərilən diqqət və qayğıdan və bu istiqamətdə aparılan işlərdən söz açaraq, bu kimi tədbirlərin gənclərin bir fərd kimi yetişməsinə mühüm rol oynadığını qeyd etdilər.

20 mini – futbol komandası, 8 stət-bol komandası, 15 breyn-rinq komandası və 45 məktəblinin rəsm müsabiqəsində iştirakı ilə 09.10.2018-ci il tarixdə başlanılan yarışlar 11.10.2018-ci il tarixdə final mərhələsi ilə yekunlaşdı. Tədbirin sonunda mini-futbol yarışlarında 3-cü yeri qazanmış 307 saylı məktəbin komandası, 2-ci yeri qazanmış 67 saylı məktəbin komandası, 1-ci yeri qazanmış 80 saylı məktəbin komandası, strit-bol yarışları üzrə 3-cü yeri qazanmış 107 saylı məktəbin komandası, 2-ci yeri qazanmış 72 saylı məktəbin komandası, 1-ci yeri qazanmış 169 saylı məktəbin komandası, rəsm müsabiqəsində 3-cü yerə layiq görülmüş Hüseynova Sevil-209 saylı məktəb, 2-ci yerə layiq görülmüş-Gözəlova Aybəniz-155 saylı məktəb, 1-ci yerə layiq görülmüş –Orucəliyeva Ruqiyyə-187 saylı məktəb və breyn-rinq yarışında 3-cü yeri qazanmış 170 saylı məktəbin komandası, 2-ci yeri qazanmış Sabunçu könüllüləri komandası və 1-ci yeri qazanmış 310 saylı məktəbin komandası Sabunçu rayon Gənclər və İdman İdarəsi tərəfindən diplom və medallar ilə təltif olundular.

"Azərbaycan bayrağı" ordenli Ədalət Paşayevin adını daşıyan küçədə baralyefinin açılışı oldu

Tərtər şəhərində respublikamızın ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına həlak olmuş, "Azərbaycan bayrağı" ordenli Ədalət Paşayevin adı verilən küçədə əsaslı təmirdən sonra baralyefinin açılışı olub.

Bu münasibətlə keçirilən mərasimdə rayon rəhbərliyi, ictimaiyyət nümayəndələri, şəhidin ailə üzvləri və döyüş yoldaşları, hərbiçilər iştirak ediblər. Əvvəlcə torpaqlarımız uğrunda şəhid olan Vətən övladlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Tədbirdə çıxış edən rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədov şəhid Ədalət Paşayevin qəhrəmanlığının gənclərimiz üçün örnək olduğunu diqqətə çatdırıb. Bu gün qüdrətli Azərbaycan ordusunun öz torpaqlarını hər an azad etməyə hazır olduğunu, dövlət, xalq və ordunun birliyinin sarsılmazlığını vurğulayıb. Bildirib ki, 2016-cı ilin aprel ayında cəbhə xəttində erməni silahlı birləşmələrinin təxribat əməllərinə Azərbaycan Ordusunun layiqincə cavab verməsi, düşmənin canlı qüvvəsi və hərbi texnikasının darmadağın edilməsi, strateji əhəmiyyətə malik bir neçə yüksəkliyin işğaldan azad edilməsi, sonra Şərur rayonunun Günnüt kəndinin işğaldan azad edilməsi bir daha sübut etdi ki, Azərbaycanın güclü ordusu var. İnanırıq ki, Cocuq Mərcanlıdan başlanan qayıdış Qarabağa böyük qayıdışa başa çatacaqdır. Azərbaycan bayrağı tezliklə işğal altında olan digər ərazilərimizdə də dalğalanacaqdır.

Qarabağ Müharibəsi veteranları

na, şəhid ailələrinə dövlət tərəfindən göstərilən diqqət və qayğıdan danışan rayon rəhbəri bildirib ki, Tərtərdə Qarabağ müharibəsi əlilləri

Vətən Müharibəsi Veteranları İctimai Birliyinin rayon şöbəsinin sədri, "Azərbaycan bayrağı" ordenli Nizami Heydərov, şəhidin başçısı

və şəhid ailələri üçün iki 16, bir 24, bir 54 mənzilli yaşayış binaları, həmçinin fərdi evlər tikilib istifadəyə verilib. Onlarla əlil avtomobil və əlil arabası ilə təmin olunub. Tərtər şəhərində küçələrə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Vəzir Orucovun, "Azərbaycan bayrağı" ordenli Mehrac Mahmudovun, "İgidliyə görə" medalı ilə təltif edilmiş Nicat İsgəndərovun, İlqar Həsənovun adları verilib. Yaxın vaxtlarda Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimovun da adı verilmiş küçənin açılışı olacaq.

Tədbirdə Tərtər batalyonunun keçmiş qərərgah rəisi, şəhidin döyüş yoldaşı Pənah Məmmədov,

Məhəbbət Paşayeva, həyat yoldaşı Şura Əliyeva, şəhidin komandiri Eldəniz İbadov, şəhər 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Nərminə Quluzadə çıxış edərək şəhidin mənalı həyat və qəhrəmanlıqla dolu döyüş yolundan danışıblar. Qarabağ müharibəsi veteranlarına, əlillərə və şəhid ailələrinə olan diqqət və qayğıya görə dövlətimizin başçısına minnətdarlıqlarını bildirdilər.

Sonra şəhid Ədalət Paşayevin adını daşıyan küçəyə vurulmuş baralyefin üzərindən ağ örtük götürüldü.

Tədbir iştirakçıları baralyefin önünə tər gül dəstələri düzüblər.

Daşkəsəndə "Dini icmalar və gənclər: dini radikalizmlə mübarizə və birgə fəaliyyətin təşkili" mövzusunda seminar-müşavirə keçirilir

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (DQİDK) və Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə Daşkəsəndə "Dini icmalar və gənclər: dini radikalizmlə mübarizə və birgə fəaliyyətin təşkili" mövzusunda ikigünlük seminar-müşavirə öz işinə başlayıb.

Hüquq mühafizə orqanları, din xadimləri, dini icma sədrələri və ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirak etdiyi seminar-müşavirəni giriş sözü ilə açan Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının müavini Cavanşir Qocayev tədbirin əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirərək eyni zamanda rayondakı dini durum və dini icmanın fəaliyyəti barədə ətraflı məlumat verib.

Daha sonra çıxış edən DQİDK sədrinin birinci müavini Səyyad Salahlı bildirib ki, əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan dövlətin din siyasəti hazırda möhtərəm Prezident cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Bunun nəticəsidir ki, ölkəmizdə tolerant və multikultural mühit formalaşmış və bu, bütün dünyada müasir və mütərəqqi cəmiyyət modeli kimi qəbul edilir. Nətiq dövlət başçısının rəhbərliyi ilə

ölkəmizdə milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasına və tolerantlıq ənənələrinin möhkəmləndirilməsinə

terrordan ciddi əziyyət çəkdiyini qeyd edib və Azərbaycanda dini radikalizmə qarşı ideoloji, iqtisadi

böyük önəm verildiyini vurğulayıb.

S.Salahlı onu da qeyd edib ki, respublikamızda qəbul edilən qanunlar və normativ hüquqi aktlar dini etiqad azadlığını təmin edir, dövlətlə dini qurumlar arasındakı münasibətləri qanun çərçivəsində tənzimləmək üçün hüquqi əsas yaradır.

Dini radikalizmin fəsadlarından da danışan S.Salahlı dünyanın bir çox ölkələrinin dini ekstremizm və

və hüquqi mübarizə aparıldığını diqqətə çatdırıb. Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini gənclərin, ziyalıların və din xadimlərinin, bütövlükdə cəmiyyətin dini ekstremizmlə mübarizədə fəal olmalarının vacib olduğunu vurğulayıb.

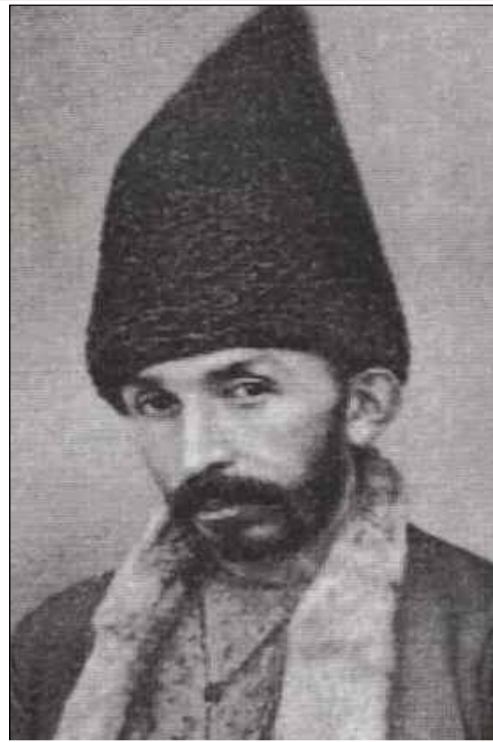
Seminar-müşavirənin birinci günü iştirakçıları maraqlandıran sualların cavablandırılması ilə yekunlaşdı.

Əvvəli ötən saylarımızda

Ə L A V Ə: Molla Əhmədli kəndinə xəbər gəldi ki, ermənilər toplaşaraq Quşçu müsəlman kəndinə hücum edərək oranı mühasirəyə alıblar. Molla Əhmədli cavanları dərhal atlanaraq Quşçu kəndinə tərəf çapdılar. Onlar kəndə yaxınlaşarkən gördülər ki, ermənilər Quşçunu mühasirəyə alıblar. Müsəlmanlar kəndin içindən, ermənilər isə çölündən atışdılar. Kənddə döyüşçülər az olduğuna görə az qalmışdı ki, ermənilər qələbə çalsınlar. Elə bu zaman Molla Əhmədli kəndindən gələn atlılar erməniləri arxadan mühasirə edərək «Ya Əli!» nərəsi çəkib hər tərəfdən onların üstünə güllə yağdırmağa başladılar. Quşçu kəndinin döyüşçüləri «Ya Əli!» nərəsi çəkib erməniləri araya aldılar. Ermənilər vəziyyəti belə görüb onların arasına çəşqinlik düşdü. Beləliklə də, onlar yavaş-yavaş qaçmağa başladılar. Müsəlmanlar onları güllə və xəncərlə vurub öldürdülər. Bu vuruşmada əlli nəfər erməni öldürüldü, bir qismi isə yaralandı. Qalanları isə qaçıb canlarını qurtardılar. Molla Əhmədliyə olan cavanlar öldürülmüş ermənilərin tüfəng və patron-daşlarını toplayıb Quşçu kəndinin döyüşçülərinə verdilər. Onlar kənd əhlinə təskinlik verib geri qayıtdılar. Yolda onlar ümumi sayı 700 baş qoyun olan ermənilərə

kəndində əyanlılar bir neçə quyuda buğda basdırmışdılar. Bu günlərdə xəbər gəldi ki, əyanlıların quyularda tedarük etdikləri buğdaların yerini öyrənmiş ermənilər bu məhsulu ələ keçirmək üçün toplaşaraq Fərəcan kəndinin üstünə hücum çəkiblər. Ermənilər quyular yerləşən sahəni ələ keçirdikdən sonra quyuları açıb buğdanı çuvallara doldurarkən əyanlılar xəbər tutub tez atlanaraq gəlib erməniləri mühasirəyə almışlar. Əyanlılar iyirmi nəfərdən ibarət olan erməni dəstəsini gülləyə tutarkən onlar qorxuya düşüb yaxındakı dəyirmanı qaçdılar. Ermənilər dəyirməndə Əhməd adlı bir oğlanı da öldürmüşdülər. Ermənilər dəyirməndə hiylə ilə daha bir müsəlmanı öldürdülər. Bundan qəzəblənən müsəlmanlar dəyirmanın o biri tərəfindən qaçmaq istəyərkən əyanlılar ermənilərin on yeddini öldürdülər. Ermənilərdən biri qaçıb dəyirmanın donuzluğuna girmişdi. Onu da çıxarıb qətlə yetirdilər.

ƏLAVƏ: Əhalidən silahların toplanması ilə əlaqədar zilhiccənin 19-da general öz dəstəsi ilə Xankəndinə gəldi. Generalın göstərişi ilə erməni-müsəlman ədavətini qızıqdırdığına və ermənilərə gizli silah verdiyinə görə Xankəndində iki dövlətli erməni evlərinə dinamit qoyub partlatdılar. General həmin evlərdə olan topları da

Mir Möhsün Nəvvab

köçəri müsəlman kəndinə tərəf getdilər. Vağzal yolu ilə gedən 2-3 faytonun axtarılması haqqında general əmr verdi. Bu fay-

məni bədbəxt edirsən? Generalın əmri ilə ev təftiş edildikdən və bazar əhlindən sorğu aparıldıqdan sonra aydın oldu ki, evdə şübhəli heç nə, yəni silah-sursat olmayıb. Ev isə həqiqətən qalalı Abbasa məxsus imiş. General bundan sonra peşmançılıq izhar edib, oranın hakiminə buyurdu ki, bazar əhlindən yüz manat pulu yığıb sahibinə versin. O günün sabahısı iki erməni iki araba buğda alıb aparırlarmış. Gülablı əhli ermənilərin buğda apardıqlarını eşidən kimi yığıb onların üstünə gedirlər. Neçə gün əvvəl ermənilər Gülablı kəndini tar-mar edib neçə adamlarını qırdıqlarına görə kənd sakinləri həmin buğda apararı iki ermənini öldürdülər.

ƏLAVƏ: 1324-cü il məhərrəm ayının 23-də Sisyan kürdlərinə xəbər gəldi ki, Ağadil kəndində yaşayan müsəlmanlar qəflətən 800-ə yaxın erməni silahlılarının hücumuna məruz qalıblar. Kəndin müsəlmanları silahlanıb «Ya Əli!» nərəsi çəkərək ermənilərin qarşısına çıxırlar. Müsəlmanlara gələn kömək erməniləri karıxdırır pərən-pərən etdi. Bir neçə saatın içində 400-ə qədər erməni silahlısı öldürülmüş, qalanları isə qaçıb canlarını qurtarıblar. Öldürülmüş ermənilərin silah və sursatlarını toplayıb ehtiyacı olan müsəlmanlar arasında bölüşdürdülər.

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında kürd xalqının rolu

məxsus sürüyə rast gəldilər. Molla Əhmədli cavanları bu qoyun sürülərini qabaqlarına qatıb kəndlərinə gətirdilər.

Ə L A V Ə: Başqa bir yerdə, yəni Hacısamlı və Piçanlı kürdləri toplaşaraq Gorusun Xənezək kəndinə hücum etdilər. Ermənilərin qabaqcadan gördükləri tedarüklərinin çox olmasına baxmayaraq, müsəlmanların bu qəfil hücumundan karıxaraq bilmədilər nə etsinlər. Müsəlmanlar onların çəşqinliyindən istifadə edərək bir tərəfdən kəndin evlərinə od vurmağa başladılar. Beləliklə, onlar 20 evi yandırdılar. Evlərin alovu və müsəlmanların nərələri göylərə yüksəlirdi. Ermənilər bu hücumun qarşısında davam gətirə bilməyib qaçmağa başladılar. Beləliklə, Xənezək kəndində 20 nəfər erməni öldürüldü. Müsəlmanlar əldə etdikləri qənimətləri özləri ilə kəndə gətirdilər.

ƏLAVƏ: Bu günlərdə generala xəbər verdilər ki, erməni tayfası bir neçə səngər düzəldərək onların hər birində bir və ya iki böyük top gizlədiblər ki, dava zamanı müsəlmanlara və ya ruslara qarşı istifadə etsinlər. Generalın əmri ilə həmin topların bir neçəsi əldə edilib generalın yanına gətirildi. Gördülər ki, toplar atəşə tamamilə hazır vəziyyətdədir. Generalın əmri ilə həmin toplara lazımı miqdardan artıq barıt doldurub od vurdular. Top elə açıldı ki, sanki onun gurultusundan yer titrədi.

Bununla da iyirmiyə yaxın olan həmin topların lülələri bir neçə yerdən partlayaraq yararsız hala düşdü. Həmin toplar dövlətə məxsus olan köhnə silahlardan idi. Yeni növ toplar gətirildiyinə görə həmin köhnə topların istifadəsi orduda ləğv olundu və hərbi hissələrin hesabından silindi. Həmin topların bir neçəsini Əmrumov alıb balkon sütunu elədi, qalanları dururdu. Ermənilər onları götürüb müsəlmanlara qarşı istifadə etmək üçün hazır vəziyyətdə saxlayırdılar. Hətta sütun yerinə qoyulmuş topları da çıxarıb yararlı vəziyyətə salmışdılar və həmin topları müsəlmanlara qarşı istifadə etmək üçün bir bəhanə axtarırdılar. Girvəngələrin qulplarını sındıraraq topdan atmaq üçün hazırlamışdılar. Birinci davada həmin toplardan bir neçə dəfə atəş açdılar. Lakin top necə atıldısa, atanlardan bir neçə nəfəri yaralandı. Generalın əmri ilə həmin topların əksəriyyəti yararsız hala gətirilsə də, hələ bir neçəsi ermənilərdə qalmışdı.

Ə L A V Ə: Fərəcan adlı müsəlman

götürüb, dəstəsi ilə Malibəyli kəndinə gətirdilər. General orada camaata ərz etdi ki, biz silahları yığmaq üçün Dağdağan və Harov

kəndlərinə getmək istəyirik. Sizlərdən bizə bir neçə bələdçi lazımdır. Cavanlar ərz etdilər ki, sənin qulluğunda bir neçə nəfər yox, lap yüz nəfər hazır dayana bilər və hara desəniz gedə bilər, lakin bizim tüfəngimiz yoxdur. Generalın göstərişi ilə on nəfər cavana 10 ədəd tüfəng verildi və onlar generalın dəstəsi ilə Harov kəndinə tərəf yola düşdülər. Kazaklar Harov kəndinə çatan kimi onu mühasirəyə alaraq evləri axtarmağa başladılar. Ermənilərin tüfənglərini torpağa basdırmaq istədiyini görən kazaklar silahı onların əlindən aldılar. Kazaklarla kobud rəftar edən ermənilərin birini güllə ilə vurub öldürdülər. Sonra isə onun evini axtarmağa başladılar. Onun evindən Malibəyli kəndinin əhalisinə məxsus olan neçə ədəd araba təkərləri tapdılar. Tərtib olunmuş akt əsasında vaxtı ilə qəzet edilmiş həmin təkərlər kazaklar tərəfindən müsadirə edildi.

Harov kəndində əməliyyat başa çatdırıldıqdan sonra general öz dəstəsi ilə

tonların hər birində 4-5 ədəd beşaçılan tüfəng, xeyli patron və bir neçə tapança tapdılar. Generalın əmri ilə həmin silahlar müsadirə edilib, sahibləri isə üç günlükünə həbsə alındılar. Sonra onların hər birindən yüz manat cərimə aldıqdan sonra azad etdilər. Zilhiccə ayının 20-də divanın hökmü əsasında ermənilərdən iki nəfəri (Gerasim Şahnəzərov və Xaçatur Bahadurovu), müsəlmanlardan isə üç nəfəri (uçitel Ağa Mirhaşım bəyi, Cəfər bəy Vəzirzadəni və bir də Ağa Məhəmmədçəfər Muxtarzadəni) həbs etdilər. Divanın hökmünə əsasən bu şəxslər erməni və müsəlman vilayətlərindən kənar bir yere sürgün edilməlidir. Amma Allahın köməyi ilə bu üç müsəlman hərəsi bir vasitə ilə xilas oldular. Erməniləri isə dörd min manat alıb zamanətlə azad etdilər.

Zilhiccə ayının 28-də Nikolay Zəki oğlu adlı bir erməni müsəlman bazarına gələrək xahiş edir ki, mənə müsəlman məhəlləsində bir dükən və bir ev icarəyə verin. Çünki erməni qiymətləri bizim məhəllədə mənimlə düz dolanmırlar, hər ay gəlirlər ki, qiymət pulu verin. Alış-veriş olmayan bir şəhərdə və böyük bir külfət saxlayan adam həm divan pulunu, həm də qiymət pulunu necə versin? Bu gündə olan tək mən deyiləm.

Nikolayın bu hərəkətlərinə görə qiymətlər onu öldürmək üçün fürsət axtarırdı. Axır bir gün səhər tezdən Nikolay dükənini açarkən qiymətlərdən dörd nəfər gəlib onu çağırırdılar. Nikolay dükənini qıfılı da əlində meydana qiymətlərin yanına gəlir. Dörd nəfər qiymət ermənilərin gözü qarşısında onu araya alaraq yeddi güllə vururlar. Nikolay yığılıb canını tapşırırdı. Deyilənə görə qiymətlər onun başını kəsib özləri ilə aparmışlar. Bu hadisənin şahidi olan ermənilərdən heç biri cürət edib qiymətlərə bir söz demə bilməmişdir. Bununla da Nikolayın bir dəm külfəti başsız qaldı.

Ə L A V Ə: Bu günlərdə general və kazaklar bir topla Ağdama gəlmişdi. General ağacdan tikilmiş bir evdən şübhələndiyinə görə onu topla dağıtmaq üçün kazaklara əmr etdi. Kazaklar bu evə topdan atəş açdılar. Topun mərmisi evin bir tərəfindən dəyib, o biri tərəfindən çıxdı. Bu zaman Qala əhlindən olan Abbas adlı bir nəfər generalın yanına gələrək ərz etdi ki, ağa bu mənim evimdir, nə üçün dağıdırırsınız? Özüm də Qala əhlindənəm.

Mənim təqsirim nədir ki, evimi dağıdıb,

Məhərrəm ayının 26-da, Novruz bayramı günü özünü qiymətdaş hesab edən Kolya Əsərbəyov adlı bir erməni belində xəncər yoldan keçərkən bir kazak komandiri onu saxlayıb xəncəri əlindən almaq istəyir. Kolya özünə ar bilib xəncəri ona vermək istəmir. Bu zaman kazak onu bir neçə dəfə vurur. Ermənilər yığıb birtəhər Kolyanı kazakın əlindən aldılar və kazakı dilə tutub yemək-içmək olan yere gətirdilər. Kazak içib məst olduqdan sonra ona övrət təklif etdilər. Kazak övrəti istəyərkən ona dedilər ki, bura bazar içidir, yaxşı bir övrət var, onun evinə gedək. Ermənilər məst olmuş kazakı bir yere gətirib xəncərlə öldürdülər. Fürsət tapıb kazakın cəmdəyini basdırma bilmədiklərinə görə Təzə kilsənin altında olan dəyirməndə gizlətdilər. Hadisədən xəbərdar olan bir malakan gəlib əhvalatı kazaklara xəbər verdi. Onlar tez gəlib öldürülən kazakın meyidini dəyirməndən götürdülər və bu hadisəni teleqrafla böyüklərinə xəbər verdilər.

GƏNCƏ ƏHVALATI

1324-cü il səfər ayının 9-da Gəncənin müsəlman əhli yığılaraq qubernatorun yanına gəldilər və ərz etdilər ki, bizim dolanacağımız bağlarla əlaqədardır. Artıq bahar fəslə olduğuna görə biz bağlarımızı əkib-becərməliyik.

Ermənilər yaşayan yerlərdə olan bağlarımızı əkib-becərməyə yenə ermənilər mane olacaqlar. Siz də razı olursunuz ki, biz özümüz ermənilərlə görüşüb, aramızdakı itilafı yoluna qoyaq. Belə olan halda, biz nə etməliyik.

Qubernator onun yanına gəlmiş Gəncə əhlinə bir neçə silahlı kazak verib bağlara yola saldı. Onlar bağlara çatan kimi ermənilər kazakları və Gəncə əhlini atəşə tutdular. Kazaklar da bir neçə güllə atdıqdan sonra onların hamısı yenidən qubernatorun yanına qayıtdılar. Əhvalatı qubernatora söylədikdən sonra müsəlmanlar qubernatordan xahiş etdilər ki, əgər bizə izn və rüxsət versəniz ermənilərin öhdəsindən biz özümüz gələrik və istədiyimizə nail olarıq. Qubernator müsəlmanların bu sözündən bərk qəzəbləndi. Bu zaman xəbər gətirdilər ki, ermənilər müsəlmanların bir sürü qoyunlarını çobanların əllərindən alıb apardılar. Qubernator bu xəbərdən daha çox qəzəbləndi və onun əmri ilə kazaklar erməni məhəlləsinə topdan bir neçə dəfə atəş açdılar.

Ardı var

Səhifəni Hazırladı: Tahir Süleyman

OSMANLI DÖVLƏTİNDƏ MUXTAR KÜRD BƏYLİKLƏRİNİN RƏHBƏRLİYİ

Bahoz Şavata

Osmanlılar ilə Kürd Bəylərinin İttifaqı

İslam ölkələrində muxtariyyət güclü bir xanədanın nəzarətində qalmaqdı və sistem olaraq muxtariyyət, imperatorluq olan dövlətlərdə bir ümumilikdə Kürdüstan Bəyləri 15-ci əsrdə Osmanlı Dövləti və Səfəvi Dövləti əvvəl avtonom olaraq müvafiq Memluklu, Qaraqoyunlular və Ağqoyunlular dövlətləri suverenliyində yaşamışdılar. Lakin 16-cı yüz ildə Osmanlı və Səfəvi İmperatorluqları ilə razılaşırdıqdan sonra yerli avtoritar Kürd Bəyləri daha sistematik avtonom bir nizamda yaşadılar.

Güc yarışında Osmanlı Sultanı Fatih Sultan Mehmedin 1473-tə Otluqbelində məğlub etdiyi Ağqoyunlular sonunu 1501-də Şiə Səfəvilərin dini lideri Şah İsmayıl gətirmişdi. Osmanlı və Səfəvi Ştatları (Dövlət-i Səfəviyyə, MS 1501-1722) arasında qalan Kürdüstan torpaqlarında xüsusilə sünni Kürd Bəyləri regional əlaqələrində bu kompleks dövrdə siyasi bir seçim etməklə qarşı-qarşıya qaldılar. Çünki bölgədə Səfəvi Dövlətinin siyasi təzyiqi yüksəlmişdi. Lakin bu təzyiq yeni bir karakter daşıyırdı. Kürdlər üçün məzhəbçilik də artıq bir seçim məsələsi idi.

Səfəvi şahı İsmayıl, Kürdüstanda; 1503 da Həmədanı, 1507-də Vanı, Erciş və Ahlatı və Bitlisdən Kürd hakimi Şərəf Xanı özünə bağlamışdı. Diyarbakıra təyin etdiyi adamı, Mosul və Cizrədə qan tökərək Səfəvi suverenliyini Kürdüstanda yaxşıca möhkəmlətməmişdi. Digər tərəfdən Anadolu-da Amasya-Tokat hövzəsinə uzanan Səfəvi təzyiqini Anadolu Qızılbaş Türkmənləri üzərindən bir daxili təhdid olaraq da Osmanlılar da öz üzərlərində hiss etməyə başlamışdı.

Səfəvilərin regional fəaliyyəti səbəbiylə Cizre Əmri Şah Əli bəy də daxil 12 Kürdüstan Emir və Məlikləri, Şah İsmayılın bağlılıqlarını bildirmək üzrə şahın olduğu Xoy şəhərinə getmişdilər. Amma Şah İsmayıl, şübhəli görünməyən bu bəylərin səkkizini də həbsə atırmışdı. Bu inkişaf qarşısında Osmanlıların məqsədi Şiə Səfəvilər ilə Sünni Osmanlı dövləti arasında sünni Kürdlərdən tampon bir bölgəni ilk etapda yaratmaq idi.

Kürd əsilli əvvəllər Ağqoyunlu Sultan Yaqubun xüsusi katibi, sonra Osmanlı dövləti adamı olan İdris-i Bitlis, Səfəvilər ilə Osmanlı arasında seçim etməkdə çətinlik çəkən sünni Kürd bəylərini razı etməklə vəzifələndirilmişdi. Necə ki bu inkişaf qarşısında Sünni 28 Kürd bəyi, Osmanlı Padşahı Yavuz Sultan Səlim ilə İdris-i Bitlisi'nin vasitəçiliyi ilə bir andlaşma etdi. Bu andlaşma Səfəvi dövlətinə qarşı edilmişdi. "Yəqin ki, 1514-cü ilin başında, İdris-i Bitlis ilə 28 kürd bəyi Amasiyada bir araya gəldi. İddiaya görə İdris-i Bitlis yanında Yavuzun möhürlədiyi, boş bəraətlər, bayraqları, hədiyyələri Kürd bəylərindən aparmışdı. İdris-i Bitlis, bəraətlər ehtiyaca və tələbə görə doldurmağa izinliydi. ** 1. Bir yerdə sünni Kürd bəyləri Sünni Osmanlı ilə əməkdaşlığa getdi. Kürd Şiə və REAY Haq (Qızılbaş) Bəyləri (başda Çemişgezek (Dersim) və Erdalan Bəyləri) isə Şiə Səfəvi Dövləti ilə birlikdə olmuşdular. Rüstəm bəy Çaldıran müharibəsində Şah İsmayıl ilə birlikdə Osmanlılara qarşı mübarizə aparır. Şah İsmayılın uduzmasından sonra, Rüstəm bəy, Yavuz Səlimdən əfvini istəyir. Yavuz Səlim Rüstəm Beyin Kemah qalasını Osmanlılara qarşı müdafiə etdiyi üçün, Rüstəm bəyi və ailəsinin ölümünə cəzalandırır. Lakin daha sonra Çemişgezek Beyi Rüstəm Beyin oğlu Pir Hüseyn Yavuz Sultan ilə razılaşırdı. Səfəvilər 1514-ci ildə itirdikləri bir qisim torpaqlara təkrar hücum işğal edərlər. Çemişgezek bayrağı da işğal edilən torpaqlar arasındadır. Pir Hüseyn bəy Osmanlılardan yardım alaraq Şah İsmayılın qarşı döyüş açar, Nur Əlini

məğlub edərək öldürür və Safevileri Dersim bölgəsindən qovar. Pir Hüseyn bəy Çemişgezek bayrağını tam 30 il idarə. Çemişgezek Bəyliyi Diyarbakır Bəylərbəyi bayrağına bağlı olaraq, rəsmi səviyyədə bir muxtariyyət qazanar. Bu səbəbdən Şiə kürd tayfaları dini fəaliyyətlərini imtiyazlı mövqeləri sayəsində sürdürebildilər.

Osmanlı Dövləti ilə sünni Kürd Bəyləri ilə edilən "Amasya müqaviləsi" ittifaqı ilk

imtahanını Çaldıran döyüşündə verdi. Osmanlıların yanında döyüşən kürd irəli gələnləri, bölgədəki fəaliyyətlərini yenidən təsis etdikdən sonra Diyarbakırın Səfəvilərin işğalından qurtarmaq üçün hərəkətə keçdilər. Xüsusilə Atak qalası ilə Eğil və bölgəsinin hakimi Qasım bəy, Diyarbakırın kurtarılmasında çox böyük yararlıklar göstərdi. * 2. İstanbuldan göndərilən Karaman Bəylərbəyi Xosrov Paşanın kuvvetləriylə möhkəmlətmə edilən bu Kürd birlikləri, Səfəvi Komandiri Quru Xanın birlikləriylə Kızıltepe yaxınlığında Osmanlıların Koçhisar dediyi mövqedə qarşılaşdı. 1516'nın Aprelində Kara Han məğlub oldu. Bunun müqafatı olaraq, eyni il qurulan Diyarbakır mərkəzli Ərəb Kazaskerliyi'ne İdris-i Bitlis təyin edildi ancaq bu vəzifə qısa sürdü. * 3.

Osmanlı Dövləti və Kürd Muxtar İdarələri

Osmanlı-Kürd Bəylərinin əməkdaşlıq nəticəsində inzibati bölgü edildi. Kürdüstanda iştirak edən bəzi Kürd bəylilikləri inzibati olaraq bir neçəsi "Hökumət", bəziləri "Ocağı öz mülkündə Bayraq" və göçər olan böyük Kürd tayfaları da "Mirlik Kethüdalıqları" yeni yerli inzibati vahidlər olaraq təşkilatlandı. Bu inzibati vahidlər tərifi ilə Osmanlı Dövlətinə bağlı avtonom qəbul edilən inzibati birimlərdi. Osmanlı Dövlətinə isə, Kürdüstanda bəzi Əyalətlər və Livalar (Qəzalar) qılinc haqqı olaraq "Has sancakları" olaraq onların rəhbərliyinə buraxıldı. Xüsusilə etnik olaraq qarışıq yerlər (erməni, assuri, Rum, Ərəb, Türk və Kürd) daha çox Osmanlı idarəsinə "Has Sancak" olaraq buraxılmışdı. Kürdüstanda bunlardan Ərzurum, Van və Diyarbakır Osmanlı Dövlətinə "Əyalət Has Bayraqlarının" oldular. Inzibati vahidlərin xüsusilə şəhərlərdəki inzibati mövqeyinin kimə aid olacağına dair tespitte, edilən bölgülərdən bu şəhərlərin əhalisini təşkil edən xalqların etnik və dini konumlanması, nəticəsində təyin görünür. Şəhərlərdəki güclü qədim xanədan məsəlləri və xüsusilə bölgə adına döyüşlərdə basqın tayfalar bəyləri ayrıca bu paylaşımada təyin edici faktor olduğu anlaşılır. Doğrudan doğruya idarə olunan 1518'de tutulan ilk Osmanlı təhriir dəftərində Diyarbakır əyalətinin Osmanlının birbaşa nəzarətində olan 12 Has Bayrağı qeydiyyatdadır. Bunlar Amid, Mardin, Sincar (Tel'afər və Hatəniyə daxil), Çemişgezek, Kiği (qərb Bingöl), Siverek,

Çermik, Ergani, Harput, Arapkir, Urfa, Bircik. "İdarəsi ocaklı Kürd Bayrağı" şəklində 8 bayraq isə Atak, Pertek, Tercil, Çapakçur, Çermik, Sağmen, Kelap, Mihrani idi. Yerli Kürd Bəylərince idarə edilən və rəhbərliyi atadan oğula keçən 5 Hökumət Kürd Bayrağı bunlar idi: Eğil, Palo, Cizre, Hazro, Gənc. Bunlar xaricində zəmet və Kadr hazırlığı sahibi Mirlik tayfa bəyləri də vardı. Dövlətə aid zəmet və Kadr hazırlığı sahi-

bləri bu tayfa səhəbələri 4017 qılinc olub cebelleriylə birlikdə 18 min nəfərlik səfəri bir qüvvət təşkil edərdi. Ayrıca ulufeli yerli qulu hərbi də olardı. * 4.Dersim Bəyləri özlərini şəkildə tarix Haq (Şiə-Kızılbaş) qəbul edib, Osmanlı Dövləti ilə razılaşırdılar. Hökumət idarələrini qurdular. Bu səbəblə Dersim şəkildə tarix Haq (Qızılbaş) inancında alan bölgə Kürdləri, Şiə'liyə keçmedim. Daha sonra Dersim Beyi Pir Hüseyn Beyi in liderliyində "ocaklı-Hökumət" oldu. Daha sonra Qanuni Sultan dövründə Pir Hüseynin ölümü üzərinə onun uşaqları arasında bu torpaqlar bölüşdürüldü. Qanuni Sultan Süleyman bölgəni Çemişgezek, Mazgird, Pertek və sağma Sancaklarına ayıraraq əyalətləri Pir Hüseyn bəyin oğullarına verdi. "Bölgədəki idarə tərzini razılaşmaya görə bu şəkildə şəkillənmişdi." Andlaşmağa və işin başında yazılan kanunnamələrə görə status mərkəzləri Kürdüstan şəhərləridir. Beyliklərin idarə mərkəzləri ən kiçik vahidlərdən olsalar belə o mərkəzlərin statusları "vilayət" mövqəsində. Bunun üçün Şərəf Xan yazdığı "Şerefname" adlı əsərdə Bitlisən yanı başındakı derzi, Girdikan və Keşan kimi məskunlaşmaları vilayət olaraq göstərməkdə, müstəqil bəyi olmayan Siirt və Muş vahidlərini nahiyə olaraq verməkdədir. Hemen bütün status mərkəzlərində zamanın elmlərini okutturan universitet səviyyəsindəki mədrəsələr də bütün Kürdistanlılar Kürtçə olaraq təhsil gördükdən başqa, qeyri-müsəlmanların da ayrıca öz dilləriylə monastırları, ibadətханələrini və mədəni hüquqlar əskiksiz bir şəkildə qüvvədədir. Osmanlıdan əvvəl də bu vəziyyət eynilə bu şəkildə işləyirdi. ** 6.Kürd Hökumət Sancaklarında Osmanlı Has Sancaklarında olan Kadr hazırlığı sistemi uygulanmazdı. Sancak gəlirinin hamısı idarəçi olan bəylərə aid idi. Yalnız Hökumət Beyi, "Salname" adı altında əvvəldən təyin olunan ildə bir dəfə olmaq üzrə vergini Əyalət Valisi'ne verirdi. Bölgədə ola biləcək döyüşlərdə Kürd Bəyləri, öz Valiliyinin yanında ordusu ilə yer alırdı. Lakin döyüşdə iştirak etmək bir keyfiyyətdə. Yurdu-ocaklı Kürd Bəy Sancaklarında isə Kadr hazırlığı sistemi uygulanabilirdi. Yene Hökumət ocaqlarında idarə tamamilə Beyin təyin etməsi ilə meydana gələrkən, Kürd Sancak ocaqlarında; Qazı və İmam, Əyalət Mərkəzi Has Sancak tərəfindən atanırdı. Osmanlı dövründə

əvvəllər Kürd mənşəli qubernatorlar əyaləti atanırdı. Daha sonra mərkəzdən Əyalət valiliklərinə daha çox "devşirmə" qubernatorlar göndərilirdi. Sonuçta Kürdlər qövm olaraq Osmanlılardan ayrı dayanmaqla birlikdə, inzibati olaraq Osmanlı Dövlətinin Avropa qitəsində avtonom olan bir Əflak-Bogdan bölgəsi kimi, Diyarbakır Əyalətinə daha çox bağlı avtonom ocaqlar olaraq dövlətin şərqində Osmanlı Dövlətinin muxtar bölgəsi mövqəsində. * 6.Osmanlıya bağlı muxtar bölgə torpaqları Osmanlı-Kürd bəylərinin ortaqlıqları nəticəsində zamanla genişləndi. Mc Dowall, yazdığı əsərində; "1630" ların ortalarında İrana edilən bir Osmanlı səfərində Hakari və Mahmudi kürdlərinin ana ordunun qarşısında iştirak etdiyini, Bitlis "ten gələn piyadaları isə arxa birlikləri meydana gətirdiyini" ifadə edir. Ocaklık sancaqları sayı zamana görə dəyişir. Xüsusilə müharibə dövrlərində tayfaları dövlətə bağlılığını artırmaq üçün ocaklık sancaqları sayı artırılmışdır. Genelde Kürd bəylilikləri daha əvvəldən olduğu kimi İran Səfəvilərə qatılan Şiə Erdalan Kürd Bəyliyi xaric, bütün Kürdüstan bəylilikləri Osmanlıya müxtəlif avtonom rəhbərliklər -Ocaklık Hökumət, paşalık, Liva və Sancak olaraq qatılmışdır. Osmanlıya bağlı Kürd bəylərindən aid Hökumət, paşalık, Liva və Bayraq sayı zamanla artmışdır. Kürdüstan ən böyük torpaq hissəsi keçmiş tarixdə olduğu kimi İran dövlətlərinə qarşı bu dövrdə ara avtonom rəhbərliklərə sahib bufer bir bölgə olmuşdu. Bu vəziyyət İran ilə edilən Kasrı-Şirin müqaviləsi (17 May 1639) ilə katiləşti. Lakin daha sonrakı illərdə Kürdüstan üzərinə çıxan İran / Səfəvi-Osmanlı müharibələri 1727-ci ildə imzalanan "Hemadan müqaviləsi" nəticəsində Osmanlıların nəzarətində yeni bir Kürd coğrafiya meydana gəldi. Kürdüstanın şərq yaxasındakı Nihavənd, Kirmanşah və Hemadan Kürd bölgələri Səfəvilərə buraxıldı. Beləcə Kürdüstan iki parçalı hala gəldi. Özerk Kürd özünüidarənin təmizliyi MS 17. Əsrin sonlarında Avropa dövlətlərinin toparlanması və Rusiyanın irəli hücumları nəticəsində davamlı geriləyən və zəifləyən Osmanlı Dövləti bu problemlərinə davamlı çarə axtarar. Gözünü özündən daha zəif olan Kürdistan'dakı Kürd Hökumət və sancaklarının gəlirlərinə tikər. Osmanlı Dövləti Avropada geriləməyə başlayınca öz bağlılıqları olan muxtar Kürd Hökumət və Sancaklarından aldıkları "Salname" (illik vergiləri artırmağa başlayır baxımdan Kürd Bitlis Hökuməti ilə 1639 və 1646da vəzirlik rütbəsi ilə Diyarbakır əyaləti qubernatoru olan Osmanlı Has bayrağı və Diyarbakır Bəylərbəyi Abaza Məlik Əhməd Paşa arasındakı döyüşlər uzun illərə yayılır. Məsələ,

Bitlis Beyi'nin Hökumət Ocaklığındakı gəlirlərini xüsusilə xristian ünsürlərdən aldıkları illik "Kelle Vergisini" az göstərmə günahlandırması ilə başlayır. Əslində Osmanlı Dövləti maliyyə çətinliklərini aşmanın bir yolu olaraq öz gəlirlərini artırmaq üçün Kürd bəyliliklərini təzyiq etməkdə və vergiləri artırma yoluna getməkdədir. Bu təzyiqlər xüsusilə Kürdüstanda ki Kürd hökumətlərinə çoxu ilə görülür. Osmanlı Dövləti Kürdüstanda ki muxtar strukturları bir şəkildə təmizlik yoluna getməyə başlar. Kürdistan'da ən muxtar inzibati strukturlar Bəylik Hükumətləri'dir. Əvvəlcə Kürd Hökumətlərin hökm sahələri daraltılır, Hökumətdən Sancak mövqeyinə salınan bölgələrdə Osmanlı Has bayrağının meydana gəlməsi üçün xüsusi tədbirlər alınır. Bu bölgələrdə Osmanlı has sancaklarına bağlı yeni "Tımarlıklar" qurulmağa başlanır. 1690'ların sonlarına doğru Kürdüstanda əvvəl əhali və sığınacaq hərəkətlərinə başlanır.

(Ardı var)

Mürvət Qedimoğlu Həkəri

BU YANMIŞ

Doqquz ay bəslədi canında anam,
Canımı bir anda aldı bu yanmış.
Az qaldı od tutub alışam,yanam,
Cəngəlin canıma çaldı bu yanmış!

Elə ki,onunla üz-üzə durdum ,
Yürüşə başladı şeir, söz ordum...
Ona kürsayağı bir göz də vurdum,
Heykəl kimi donub qaldı bu yanmış!

Canım vəcdə gəldi gülgün səmindən ,
Ürəyim yağlandı hər kəlməsindən,
Səsin kövrəlməsi, titrəməsindən,
Duydum ki, tənhadı, duldu bu yanmış!..

Hər kipi canıma olduqca bir ox,
Gördüm ki, canımda salamat yer yox...
"Həyimə" "hə" dedi, "yoxlarıma" "yox",
Gördüm itaətkar quldu bu yanmış!..

Donub buz heykələ döndüm, İlahi,
Alışdım, odlandım, söndüm, İlahi!..
Gözəl necə olur-qandım, İlahi,
Gördüm, tamam əhli-haldı bu yanmış!..

Qəlbimdən dərd-qəmi qaşdı onnan,
Kədəri, ah-vayı boşadım onnan...
Bir gündə bir ili yaşadım onnan,
Gözümdə eynək tək qaldı bu yanmış...

Qıyb gözlərini baxdıqca baxdı,
Baxışı Mürvəti yandırdı, yaxdı.
Üzündən, gözündən şirinlik axdı,
Şəkərdi, şərbətdi, balı bu yanmış!

ƏLVIDA

Oyunlar, hoqqalar tutub dünyanı,
Zəbt eləyib "Vhatsaap", "Yutub" dünyanı...
Hər bir cür başın qatıb dünyanın,
Qaralar çoxalıb, ağa əlvida!..

Dağların sərvəti dillərdə dastan,
Hanı can dərmanı o bağ, o bostan?!
Hər gün gül-çiçəkdən mayasın tutan
Pendirə, qaymağa, yağa əlvida!

Al-ver yekunlaşdı... Bağlandı bazar,
Uddu dağlıları aranda azar...
Ölənər öldülər, can qurtardılar,
Ölü donu geyən "sağa" əlvida!..

Qarabağ şəninə söz qoşa-qoşa,
Qartallar oylağı qaldı bayquşa!
İstisuda çimir qancıq Marquşa,
Yurdda at oynadır diğə, əlvida!

Tüpüsün dədələr, nənələr bizə,
Gülsünlər Nəbilər, Həcərler bizə.
Bir qadın deməsin gerekər bizə,
Dönmüşük avama, "loxa", əlvida!..

Özgə sahib çıxdı öz əllərimə,
Kor olmadım mən öz əməllərimə!..
Öz başımı kəsən öz əllərimə,
Özümə tuşlanan oxa, əlviba!..

Ötdü doğruları yalanın közü,
Haqqa pərdə oldu yalanın özü.
Şuşada dəfn oldu kişilik söz,
Qeyrətə, namusa daha, əlvida!..

Yurd həsrəti məni yandırır yaxdı,
Dağa çıxammadım... Cızdağım çıxdı!
Gördüm saxlamağın mənası yoxdu,
45 il saxlanan BIGA əlvida!..

Canım burda bir gün görməz, İlahi,
Baldan dəyərlidir bəkməz, İlahi!..
Daha yaşamağa dəyməz, İlahi,
Daha Mürvət getdi, qağa, əlvida!..

Yerində göylərdən üzüldü əli,
Sən gedəndən nələr oldu nələr e.

Bir damcı yağışda öpmədi yeri,
Yağış arzuları qayıtdı geri.
Zavallı eşqimin dağıldı piri,
Sən gedəndən nələr oldu,nələr e.

Səni sevən bir özümü öymüşəm,
Ürəyimin ələrinə döymüşəm.
Öz bəxtimin naxışına söymüşəm,
Sən gedəndən nələr oldu nələr e.

Ürəyim bir dərd kələfi sarıdı,
Səndən sonra köçən qızlar qarıdı.
Sənsiz illər öz yaşımıyla yarıdı,
Sən gedəndən nələr oldu,nələr e.

Yol uzandı,yaşıl meşə salındı,
Ömrümüzün saç-saqqalı yolundü.
Bir talenin xoşbəxtliyi çalındı,
Sən gedəndən nələr oldu,nələr e.

Açıb vaxtsız solanları görmədin,
Gözü eşqlə dolanları görmədin.
Çıxıb getdin olanları görmədin,
Sən gedəndən nələr oldu,nələr e.

Yaraşmır

Neçə ildir qəriblikdir,mənim keçən ayım ilim,
Öz içimdən qovulmuşam bir gecədə ilim-ilim.
Susmaq haqqım,danışmağa birçə kəlmə yoxdu dilim,
Yad əldədir Qarabağım,bizə bayram yaraşımı?

Adam var ki çayın səsi getməyibdir qulağından,
O dağların əksi getmir,gözlərinin qabağından.
Neçə ildir yad su içir,qız gəlinli bulağından,
Yasa batıb düzüm,dağım,bizə bayram yaraşımı?

Həsənoğlu ana yurdum Qarabağdı solda,sağda,
Neçə ildir ata oynadır yağı düşməni Qarabağda.
Onda deyərəm ki qardaş,dalğalana Dəlidağda,
Üç rəngil tək bayrağım,bizə bayram yaraşımı!.

Ədalət Bədirxanov

AZƏRBAYCAN**Aprel döyüşü**

Ayağa qalx! Azərbaycan!
Fəda olsun, sənə bu can!
Söz sənədir, sənə qurban,
Qoyma qala qaça bir can,
Azərbaycan, Azərbaycan!

Torpaq azad olmayınca,
Şumla topla, qır sonacan!
Vur! Dağılsın hər ölü can,
Qoyma qala qaça bir can,
Azərbaycan, Azərbaycan!

Hücum! Qisas almalısın,
Cəbhə xəttin yarmalısın!
Tamam zəfər çalılmalısın,
Qoyma qala qaça bir can,
Azərbaycan, Azərbaycan!

Çox nizami Ordumuz var,
Qıyma xalqa, eyləmə xar!
Vətən varsa, ölüm də var!
Qoyma qala qaça bir can,
Azərbaycan, Azərbaycan!

Yetər artıq, dünya görsün,
Bircə dəfə xalq öyünsün!
Gülüstandan, Laçınacan,
Qoyma qala qaça bir can,
Azərbaycan, Azərbaycan!

Yol sənindir, Azərbaycan,
Neçə oğul verdik qurban!
Qələbədir dərdə dərman,
Yaşa Vətən, Azərbaycan!
Azərbaycan, Azərbaycan!

04.04.2016

HƏR GÜLÜN BUDAĞINDA

01-04aprel 2016 şəhidlərinə

\Bir gül açdı bu səhər Qarabağ torpağında,
Şəhid qanı görüldü, hər gülün budağında.
Bir ağacda nə qədər al boyanmış canlı gül,
Neçə şəhid ruhu var hər gülün budağında.

Dedilər döyüş gedir, səs yayıldı, gələn var,
Ah çəkməsin analar, məğrur dursun atalar.
Güllə dəyən zabitlər, neçə şəhid əsgər var,
Susdu nişanlı qızlar hər gülün budağında.

İlk döyüşdə dağ aldın, tutdun Lələ təpəsin,
"Ara hay e-ha" deyən erməni sevinməsin.
Hər savaşda elə vur, baş - gözünü səpələnsin,
Qanı görsün diğalar hər gülün budağında.

Bu Vətən sizinkidir, yurd sizindir əsgərim,
"Off" da demə yağışa, üz başını, əsgərim!
Torpağa yaz adını, ey qəhrəman əsgərim,
Şəhid qanı gül açar hər gülün budağında!

Bir yol "İrəli"deyib, şimşək kimi çaxarsan!
Həzır olsan hücumla tam Laçına çatarsan!
Torpaq, Vətən yolunda işdir şəhid olarsan,
Tikanlar da gül açar hər gülün budağında!
İsmi əbədi yaşar QARABAĞ torpağında!..

01-04.04.2016

SƏNİN ÜÇÜN DARIXMIŞAM

Bir qartalam,
Zirvələdir,
Qayalardır,
Yurdum mənim.
Ərinməzəm,
Dəli dağam.
Mən Hoçazam,
Çalbayram,
İsti Suyam,
Buz bulaqlar,
Oylağyam!
Çəmənməndə,
Çiçək mənə,
Dərdə dərman,
Sular mənə.
Həkəriyəm,
Laçın çayam.
Qayalardan,
Axan suyam.
Daşdan, qumdan,
Xam torpaqdan,
Çiçəklərdən,
Yoğrulmuşam.
Qana, qanam,
Cana, canam.
Tezi, gecici,
Qayıdacam.
Yuvam mənim,
Yurdum mənim,
Sənin üçün,
Vətən üçün,
Dağlardakı
İzimin üçün,
Yollardakı
Gözüm üçün,
Doğma yurdum,
Sənin üçün,
Laçın üçün,
Darıxmışam!
Laçın üçün,
Darıxmışam!

04.04.2016

VƏTƏN

Vətənimin daşıyam,
Üzükdə ki, qaşıyam.
Bir sarı qum dənəsi,
Qədr olsa razıyam.

Şirin nağıl ömrümün,
Baharıyam, qışıyam.
Bir yazılmış kitabda,
İstəyəm ki, yaşayıam.

Əllərim Haqqa tərəf,
Ayaqlarım torpaqda.
Mənimlə son fikirdə,
Özü uçan yarpaq da.

Yaradana min şükür,
Hələ ki, ayaqdayam.
Torpaqla yel qatının,
İçində dayaqdayam.

Min üzlü nərdivanın,
Aylarla yanındayam.
Həsərət tamam əritdi,
Tullantı halındayam.

Aylar keçdi Laçınısız,
Ötdü günlər mənasız.
Ədalət, səbrin olsun,
Yer alınmaz davasız!..

10.01.2017

Qalib Həsənoğlu

Arasında

Körpə sevgim necə soldu?
Fəsillərin arasında,
Hər addımda yaşa doldu,
Bu illərin arasında,

Həsərət kökün atıb qalıb,
Hansı yerə çatıb qalıb,
Xatirələr yatıb qalıb,
Şəkillərin arasında,

Ürəyimdə bata-batdı,
Nə bir rahat yuxu yatdı,
Möcüzədir, salamatdı,
Qatillərin arasında,

Sən gedəndən nələr oldu nələr e

Sən gedəli görüş yeri bağ oldu,
Cavanlığın arzuları dağ oldu.
Şəvə saçın gəngi getdi ağ oldu,
Sən gedəndən nələr oldu, nələr e.

Bir aşıq var idi Məcnundan dəli,
Nə Nizamisi var,nə var heykəli.

Mələ Mustafa Bərzanidən tövsiyyə

Şeyx Əbdülsəlam Bərzani öldürülüb şəhid edildikdə, Onun qardaşı Mələ Mustafa Bərzani 11 yaşında idi, Mələ Mustafa Bərzani, qardaşı edam edildiyi gün cənubi Kürdistan'ın Mosul bölgəsinə getmiş və qardaşının'ın dar ağacından asılıb şəhid edilən cəsədini gördüyü üçün,

Barzana qayıtmağını təsvir edir:
Barzan'a qayıtdıqdan sonra,
Bir atın üstündə, həmişə şəhid olmuş qardaşım haqqında düşünürdüm.

Onun asılı cəsədi,
Gözümün önündən heç getmirdi.
O balaca ağılla insan haqsız yerə asılmaqdan, Dağlarda, ormanlarda, meşələrdə, canavarlar tərəfindən parçalansın daha yaxşıdır - deyirdim öz-özümə və,

O anda heç bir şəkildə,
Həbsxanaya girməməyə and içdim.
Qaçacaqdım, öləcəkdim, parçalanacaqdım,
Amma düşməne əsla təslim olmayacaq,
Taleyimi onun vicdanına buraxmayacaq,
Rəzil və pərişan olaraq zindana girməyəcəkdim.
Həyata bu fəlsəfə ilə başladım.
Ölürəm amma təslim olmaq yox.
Ölüm var,
Amma həbsxanaya girmək yox.
Bununda artıq bir çarəsi vardı,
Dağlara çıxmaq və mən dağları seçdim,
Peşmərgəm ilə birlikdə dağlarda,
Məzlum Kürd xalqı üçün savaşaçağım.
Bunu bütün Kürd liderlərinə tövsiyə edirəm.
Düşdüyünüz, sıxışb çarəsiz qaldığınız an, əsla heç vaxt təslim olmayın,
İgidcəsinə vuruşub ölün,
Yada Dağlara sığının,
Orada yaşamaq da şərəflidir ölməkdə,
Çünkü Kürdün dağlardan başqa dostu yoxdur.

Mələ Mustafa Bərzani

Washington Post: Behrem Salih bir nedenden dolayı seçildi!

Amerika'nın önde gelen gazetelerinden Washington Post, Behrem Salih'in Irak'ın parçalanmasına qarşı olduğu için cumhurbaşkanlığına seçildiğini yazdı.

Washington Post gazetesinde, Irak Cumhurbaşkanı

Berhem Salih'in seçilməsinə ilişkin bir makale yayımlandı. Yapılan yorumda Behrem Salih'in Kürdistan bağımsızlık referandumu sürecine aktif katılmadığı ve mesafeli durduğu hatırlatılıyor.

PDK'nin cumhurbaşkanı adayı Fuad Husên'e de değinilen yazıda, "İraklılar için önemli olan, cumhurbaşkanı olacak adayın ülkenin parçalanmasının önüne geçecek bir isim seçilməsiydi. Referandumda aktif olan bir isim seçilməsi onların çıkarına değildi" yorumu yapıldı. Washington Post, ayrıca Behrem Salih'in referandum sonrası "Referandumun yapılması bir hatalıydı" sözlerine de yer veriyor. Gazete bu nedenle Iraklıların Behrem Salih'i desteklediklerini ifade ediyor.

Nerina Azad

KÜRDLERİN KULLANDIĞI ALFABELER -2

Bin u Şad ve Masi Surati'nin hükümdarlık statüsüne sahip iki Kürd aşireti olduğunu Keldani asıllı bilgin İbni Wehşiye'den öğreniyoruz.

İbn Wehşiye (m.s.9.y.y.) antik dönemde kullanılan alfabelere dair kaleme aldığı "Şewqul-Müstemham Fi Marifetul Rumuzul-Eqlam" adlı eserinde antik dönem Kurd-

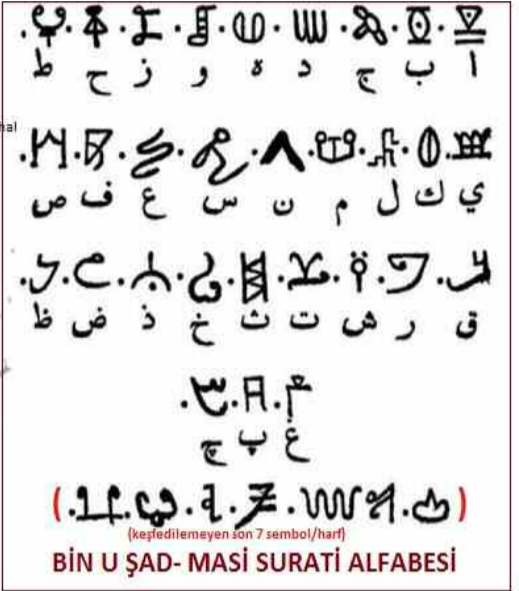
Bu demek oluyor ki söz konusu Kürd alfabesi Firavun ve Yunanlılardan çok öncesine aittir.

Bir başka Arap araştırmacısı Muhammed Hamdullah, İ.Wehşiye döneminde yaşamış olan Kürd asıllı Ebu Hanife ed-Dinewerî'nin "Kitab el-Nebat" adlı eserini incelerken, kitaptaki bitki isimlerinin Arapça ve Farsça olmayan

Tarihçiler medeniyetin kaynağının Mezopotamya olduğunu ileri sürerler, tıp, matematik, astronomi ve ilk icatların bu coğrafyada yapılmış olması araştırmacıları bu sonuca götürmüştür. Medeniyetin doğduğu ve boy verdiği bu coğrafya aynı zamanda savaşlara, talan ve işgallere de maruz kalmış ve ne

Alfabeler: Latin alfabeti, Kiril alfabeti, Latin ve Kiril alfabetleri, Yunan alfabeti, Gırcü ve Ermeni alfabetleri
Abjads: Arap alfabeti, Arap ve Latin alfabetleri, İbrani ve Arap alfabetleri
Abugidas: North Indic, South Indic, Thaana, Ethiopic, Ethiopic and Arabic
Logographic-syllabic: Pure logographic, Mixed logographic and syllabaries, Featural-alphabetic syllabary + limited logographic Featural-alphabetic syllabary

lerinin Bin-u-şad soyundan geldiklerini, bilim, felsefe, sihir-büyü ve teknik konularda Keldanilerle rekabet halinde, ama tarım ve botanik dallarından öncülük yaptıklarını, Hz. Adem'e nisbet edilen Tarım ve diğer kadim kitaplara da sahip olduklarını yazar.

Keldanice, Arapça ve Kürdçeyi çok iyi bilen İ. Wehşiye, Kürdlerin kullandığı alfabeği şu şekilde açıklar: "Alfabe çok eski olup 37 harften oluşmaktadır, 30 harfin Arapça karşılığı olmasına rağmen son 7 harfin karşılıkları bulunmamaktadır. Bu sembollere (harf) denk gelen sesler kendilerine özgüdür, bu yüzden de Arap alfabesinde karşılıkları yoktur. Harf/sembollerin sıralamasında Suryani ve Arap alfabelerinde kullanılan "EBCED" sistemi bulunmaktadır. Geriye kalan 7 harfin telafuz ve benzerlerine başka herhangi bir dil ve alfabede rastlanmadığını ve bu alfabedeki sesler ve stilin kendine özgü olduğunu belirtmektedir."

İ.Wehşiye daha sonra Kürt alfabesiyle yazılmış eserlerin varlığından hatta bir defasında 30'a yakın Kürtçe kitap gördüğünden şöyle bahseder: "Ben Bağdat'tayken bir lahit içerisinde bu alfabeyle yazılmış 30'a yakın kitap gördüm. Şam'da bu alfabeyle yazılmış iki tane kitabım vardı. Biri üzüm bağları ve hurma ağaçlarının dikimi, diğeri ise su kaynaklarının tespiti, kaynakları bulma ve yüzeye çıkarma yöntemleri ile ilgiliydi. Ben bu kitapları Kürt dilinden Arap diline tercüme ettim. Bunu yapmamdaki amacım insanların bu eserlerden yararlanmalarını sağlamaktı."

Yukarıda kullandığı "alfabe çok eski..." ifadesi İ.Wehşiyenin zamanına göre onlarca asır geriye gider. Zira Yunan ve Mısır'ın Hiyeroglif alfabetiyle araştırmacı arasında 1500 yıldan daha fazla süre bulunmaktadır. Buna rağmen, onlar için eski alfabe ifadesini kullanmamaktadır. Ona göre "eski" ifadesi binlerce yıl demektir.

başka bir dilde yazıldığını fark eder. Bu sözcüklerin önce Grekçe olduğunu, ancak araştırmalarını derinleştirdikten sonra bu isimlerin Grekçe değil, Dinewerî'nin mensubu olduğu Goraniceye (Kürdçe) ait olduğunu belirtir. Arap botanikçisinin babası sayılan Kürd asıllı Dinewerî'nin botanik çalışmalarının yanısıra Kitabı'n-Nahl vel-Asel (bal ve bal arısı) ve "Ensab el-Ekrad" (Kürdlerin soyu) isimli eserlerinin olduğu da bilinmektedir.

Kısacası, Bin u Şad ve Masi Surati alfabesiyle yazılan eserler Kürdlerin erken tarihte bilimsel eserler ortaya koyduğunu göstermektedir. Abbasiler döneminde başlayan tercüme faaliyetleri sırasında İ.Wehşiye'nin Kürdçeden Arapçaya tercüme ettiği eserler sayesinde Kürt edebiyatı ve bilimsel çalışmalarının kökeninin çok eskilere dayandığını öğrenmiş oluyoruz. (Eserlerin nüshaları Paris Bibliotheque Nationale ile Tahran Sipehsalar Kütüphanelerinde bulunmaktadır.)

Kürdlerin daha sonra kullandığı alfabeler sırasıyla şunlardır:

6-Ézidi alfabeti: 31 harften oluşmaktadır. Bu alfabeyle "mıshefa Reş" ve "cılve" adlı eserler yazılmış olup, halen Kürd ézidiler tarafından kullanılmaktadır.

7-Arap Alfabeti: Kürdler İslamiyeti kabul ettikten sonra bu alfabeyle tanışmışlardır. Dini kendilerine araçsallaştıran Araplar Kürdlere ait eski eserleri küfür içeriyor düşüncesiyle fetih sürecinde yok etmiş ve alfabelerini dayatarak asimile etmişlerdir. Kürdler pek çok edebi eser ve bilimsel çalışmalarını bu alfabe ve dili kullanarak üretmek zorunda kalmışlardır.

8-Kiril Alfabeti: Bu alfabe Kurdistana sor Devleti ve doğu bloku coğrafyasındaki Kürdler tarafından kullanılmış/maktadır.

9-Latin Alfabeti: Kullandığımız alfabedir.

üzücüdür ki dışarıdan gelen barbar kavimler bu coğrafyanın halklarını mağdur ederek uygarlığa darbe vurmuşlardır.

Bu coğrafyanın asıl yerlisi olan Keldani, Suryani, Asuri ve Kürdlerin dilleri, kültürleri ve tabii ki alfabeleri uygulanan zulüm, baskı ve soykırımlarla yok edilmeye çalışılmıştır. Kim bilir, yok edilmeye çalışılan bu halklar işgal ve talana maruz kalmaları –belki-bugün dünyanın çehresi daha farklı olurdu.

Makaleyi bitirmeden dil, kültür ve iletişim birliği konusunda Babil tarihinden bir efsaneyi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Dünyanın yedi harikasından biri olan ünlü Babil Kulesini bilirsiniz.

El Tabani "peygamberler ve krallar tarihi" adlı eserinde Kral Nemrud'un Tanrı Marduk adına bir kule yaptığını, ancak hava şartları kule yapımını zorlayınca Bulutlar Tanrısı'na kızarak göğe doğru ok atarak tanrıyla savaştığını anlatır.

Nemrud'a kızan Bulutlar Tanrısı, kızgınlığını göstermek için kule yapımında çalışan işçilerin dillerini unutturup, her birinin anlaşılmasız sesler/dillerle konuşmalarını sağlar. Birbirini anlamayan işçiler anlaşmazlığa düşerler, keşmekeş yaşanır ve kule inşaatı yarıda durur...

Kıssadan hisse;
Bilindiği üzere dil hayatın olmazsa olmazıdır.

Alfabe, dilin sembollerle ifadesi, ya da yazıya dökülmüş halidir.

Kültür yüklü semboller aynı zamanda kültür taşıyıcı, bireyleri topluluk üyesi haline getirir, yığın halindeki kalabalıkları kurumsal yapılara dönüştürür, "ulus" ve "devlet" inşasına katkı sunar.

İşgalcilerin emanet coğrafyada kendi dil ve kültür öğelerini bize dayatmalarının sebep-i hikmeti de bu olsa gerek.

Devlet olmak, ya da olmak..!

Fikret YAŞAR

Irak bütçesinde Peşmerge güçlerine haksızlık

Irak Hükümeti 2019 yılında Irak Güvenlik güçlerine ayrılan bütçeden Peşmerge Güçleri'ne aylık verilecek pay belli oldu. Irak Güvenlik Güçleri'ne ayrılan bütçeden en düşük payın Peşmerge Güçleri'ne ayrılması dikkat çekiyor.

Irak Parlamentosu Kürdistan İslami Toplum Partisi(Komel) Listesi Parlamenterleri Ehmed Hacî Reşîd'in 2019 yılında Irak Güvenlik Bütçesi'nden Peşmerge Güçleri için aylık 37 milyar dinar (30 milyon 833 bin dolar) bütçe ayrılacağını açıkladı. Komel Parlamenterleri Ehmed Hacî Reşîd, 2019 Irak Güvenlik Bütçesi'sinden toplam Peşmerge Güçleri'ne yıllık 444 milyar dinar (370 milyon dolar) bütçe ayrıldığını ifade etti.

Irak Güvenlik Bütçesi'nde Peşmerge Güçleri'ne ayrılan bütçe genel güvenlik güçleri arasında en düşük bütçe olması dikkat çekiyor. 2019 yılında Irak Güvenlik Güçleri'ne ayrılan bütçe ise şu şekildi:

Peşmerge Güçleri; 444 milyar dinar (370 milyon dolar) Irak Anti Terör Güçleri(12 bin çalışanı): 700 milyar 91 milyon 187 bin dinar(yaklaşık 583 milyon 410 bin dolar) Irak Savunma Bakanlığı (184 bin çalışanı): 7 trilyon 865 milyar 284 milyon 700 bin dinar(6 milyar 554 milyon 403 bin dolar). Haşdi Şabi milisleri : 9 trilyon 963 milyar 575 milyon 170 bin dinar (Yaklaşık 8 milyar 302 milyon 980 bin dolar). **Nerina Azad**

Rojhilat'ta Peşmerge ve İran askerleri arasında çatışma

PDK-İ tarafından yapılan yazılı açıklamada, dün İran Devrim Muhafızları ve PDK-İ Peşmergeleri arasında ülkenin güneybatısındaki Kirmanşah vilayetine bağlı Paveh kırsalında çatışma çıktığı belirtildi.

Çatışmanın yaklaşık 3 saat sürdüğü ifade edilen açıklamada, 3 İran Devrim Muhafızının öldüğü, olay bölgesinde bulunan Ferşad Çeçani isimli bir sivilin hayatını kaybettiği belirtildi. Paveh'teki çatışmaya ilişkin İran tarafından henüz bir açıklama yapılmadı. **Nerina Azad**

Avrupa ülkeleri bir bir Kürdistan'a Konsolosluk açıyor

Bir Avrupa ülkesi daha Kürdistan Bölgesi'nde konsolosluk açmaya hazırlanıyor. Bir dizi temaslarda bulunma üzere Kürdistan Bölgesi'ne gelen Sırbistan'ın Bağdat Büyükelçisi Uros Balov, ülkesinin Kürdistan'da konsolosluk açacağını söyledi.

Ülkesinin Kürdistan'da konsolosluk açmasının, her iki tarafın karşılıklı olarak siyasi ve ticari ilişkilerini geliştirme için önemli olduğunu vurgulayan Uros Balov, Kürdistan'la ilişkilerinin çok iyi düzeyde olduğunu kaydetti.

Sırbistanlı Büyükelçi, "Kürdistan'ın bilinçli ve özgür bir yer olduğunu düşünüyoruz. Dolayısıyla ikili ilişkilerin özellikle de siyasi ve ekonomik alanlarda geliştirilmesini çok önemli buluyorum. Bu nedenle burada konsolosluk açmayı istiyoruz" diye konuştu.

K24'de açıklamalarda bulunan Uros Balov, onsolosluğun ne zaman açılacağına dair net bir tarih önümüzdeki yılın başlarında Erbil konsolosluğunun mutlaka açılmış olacağını ifade etti. Sırbistan'ın Kürdistan Bölgesi'nin başkenti Erbil'e konsolosluk açması halinde ülkedeki yabancı ülke temsilciliklerinin sayısının 39'u bulması öngörülüyor. **Nerina Azad**

Başkan Barzani: Yeni bir sayfa açılmalı!

Kürdistan Başkanı Mesud Barzani, Hadi Amiri'nin liderliğini yaptığı Fetih Koalisyonu temsilcileri ile başkent Erbil'de bir araya geldi.

Kürdistan Başkanı Mesud Barzani, Hadi Amiri'nin liderliğini yaptığı Fetih Koalisyonu temsilcileri ile yaptığı görüşmede Kürdistan halkının taleplerinin meşru olduğunu söyledi.

Erbil ile Bağdat arasındaki sorunların çözümüne dair gerçekleşen görüşmede Başkan Barzani, "İlişkilerde yeni bir sayfanın açılması ve sorunların çözümü için bu prensipler dikkate alınmalı" dedi. Başkan Barzani daha önce birçok Iraklı tarafla görüşmesinde olduğu gibi siyasi tarafların, yönetimde ortaklık, yaşamada ittifak ve kamuda denge gibi üç temel prensibe uymasını gerektiğini belirtti.

Fetih Koalisyonu temsilcileri ise PDK'nin Irak ve Kürdistan arasındaki sorunların çözümünde geçmişte ve bugün üstlendiğini ifade etti.

Fetih Koalisyonu heyeti, Erbil ve Bağdat arasındaki sorunların çözümünün iki tarafın yararına olduğunu kaydetti. **Nerina Azad**

HDP'den Brunson açıklaması

HDP Grup Başkanvekili Ayhan Bilgen, ABD'li rahip Brunson'un dün serbest bırakılmasına ilişkin, "Bunun için tekrar tekrar 'Yargı

(HDP) Grup Başkanvekili ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen, dün bırakılır bırakılmaz ABD'ye uçan Brunson'un yargılama sürecinin

sonra bu tabloyu bağımsız yargı saymanın imkanı yoktur.

Bu tablo, Türkiye'nin bütün ilişkilerinin bir pazarlık ve rehine siyasetine döndüğünün net göstergesidir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu hafta boyunca verdiği mesajlar, Brunson'un rehine görüldüğü, bunun için yargılama sürecinin araçsallaştırdığını ve bir biçimde ABD ile ilişkileri düzeltmek için yeni bir hamlenin yapıldığını gösteriyor." "Bunun için tekrar tekrar 'Yargı bağımsızdır' cümlesini tekrarlayarak, kendilerini inandırmaya çalışıyorlar" ifadelerini kullanan, Bilgen, "Yani kamuoyunda daha önce Deniz Yücel vakasında Türkiye-Almanya ilişkilerinde tanıklık edilen durum ne ise bugün Brunson üzerinden de Türkiye-ABD ilişkileri konusunda aynı manzaraya tekrar tanıklık ediyoruz. Elbette ki bu tip davaların tutuklu yargılamalara dönüşmesi başından beri yanlıştır. Ama şimdi iki yanlıştan bir doğru çıkartmaya çalışıyorlar. Rehine siyasetini hem iç politikada hem de dış politikada temel yaklaşım olduğunu gösteriyor. İçeride gazeteci, siyasetçiyi bir takım çevrelere karşı koz olarak kullanma hükmü, yabancı ülke vatandaşları da dış politikanın pazarlık konusuna çevrilmiş durumda" diye konuştu. **Nerina Azad**

bağımsızdır' cümlesini tekrarlayarak, kendilerini inandırmaya çalışıyorlar"dedi.

"PKK ve FETÖ adına suç işlemek ve casusluk yapmak" suçlamalarıyla tutuklanan ABD'li Rahip Andrew Craig Brunson, daha sonra sağlık problemleri nedeniyle ev hapsine alınmıştı. Dün gerçekleşen duruşmada mahkeme, rahip Brunson'un adli kontrol ve yurt dışı yaşayışının kaldırılarak serbest bırakılmasına karar vermişti. Söz konusu olay Ankara-Washington hattında krize neden olmuştu.

Halkların Demokratik Partisi

kendi başına bir tartışma konusu olduğunu söyledi. "Olayın hukuki boyutu ortada, yargılama süreciyle ilgili yargılamanın kendisi bir tartışma konusu" diyen Ayhan Bilgen, sözlerine şunları ekledi:

"Özellikle hükümete yakın gazetelerin bu konuyu manşetlerine taşıırken takındıkları tavır ve isnat edilen suçlara baktığımızda, karşışan tablonun bir izahı yok. Yani hangisi doğru sorusunun muhatabı galiba hükümet ve hükümete yakın çevreler. Ajanlık, casusluk, neredeyse tüm örgütlere yardım gibi bir ton suçlama sayıp,

ABD: Suriye'de Kürtler masaya oturacak!

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, Suriye'de Kürtlerin masaya oturması için çalışıyoruz. ABD, Suriye'de ancak tüm unsurların temsil edildiği bir anlaşmayı kabul edecektir.

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, 'Suriyeli Kürtlerin barış müzakerelerinde masaya oturmasını garanti edeceklerini' söyledi. Pompeo, ABD'nin siyasi hedeflerine ulaşana dek Suriye'de kalacağını da belirtti.

Amerika Ulusal Güvenlik Yahudi Enstitüsü (JINSA) isimli kuruluşun yıllık yemeğinde konuşan Pompeo, "Bu yönetimde görev yaptığım sürenin tamamında Suriyeli Kürtlerle yakın çalıştık. Harika ortaklar oldular. Şimdi, masada bir koltukları olması için çalışıyoruz. Siyasi süreç... Bu konuda ilerleme kaydedilmemesinin sebebi, Suriye'deki her bir unsurun gelecek

te kurulacak hükümetin parçası olma şansını elde etmesini talep etmemiz" dedi. Pompeo, böyle bir temsil sağlanmaması halinde ABD'nin Suriye'de bir barış anlaşmasını kabul etmeyeceğini vurgulayarak, "Suriyeli Kürtler de bunun tabii ki parçası olacak" diye konuştu.

ABD Dışişleri Bakanı, ülkesinin ana siyasi hedeflerini yerine getirmeden Suriye'den çekilmeyeceğini de söyledi. Pompeo, ABD'nin Suriye'de IŞİD'i yenilgiye uğratma

yönündeki amacına iki hedefin daha eklendiğini söyledi; bunları 'Suriye'deki ihtilafa barışçıl ve siyasi bir çözüm bulunması' ve 'Suriye'deki tüm İranlılar ile İran destekli güçlerin çekilmesi' olarak sıraladı.

Suriyeli Kürtler ABD Başkanı Donald Trump'ın 'Amerikan askerlerinin en kısa sürede çekileceği' yönündeki açıklamasının ardından Esad yönetimiyle müzakere süreci başlatmış ancak görüşmeler çıkmazda girmişti. **Nerina Azad**

Di 33 Saliya Koçkirina Seydayê Cegerxwîn De, Çend Gotin

33 salan di ser koçkirina seydayê Cegerxwîn re, bi min xweş e ku em tev Kurd, tev rêxistinên Kurdan bi hev re, li ser gora wî kom bibin û wî bibîr bînin. Bi min xweş e ku gora Cegerxwîn li bajarê Qamişlo ji kurdperweran bûye simbol.. Ku ji çarhawêr ve, kurdperwerên ku têne Qamişlo serdana gora Cegerxwîn dikin, gul û kulîlkan li ser datînin û kêlîkek bêdeng, bi gotinên helbestên wî re diponijîn.. Cegerxwînê ku 60 salî, bêrawestan di ber kêşeya gelê xwe de xebat kir û xebata xwe bi van gotinan daye naskirin: Min ji bo we gelek tişt Min dîwan û hin nivîşt Gol ji avê bûye mişt Ez nizamim çi bêjim Heta dil ranewestî Ez nabêjim bi sistî Kêr gihaye ser hestî Ez nizamim çi bêjim.. Cegerxwînê dest zêrîn, Cegerxwînê ku bi sedan şagirt bi saya afirandinên wî fêrî xwendin û nivîsandina zimanê Kurdî bûn.. Cegerxwînê ku 60 salî xebat û bizav bi berdewamî di ber zimanê Kurdî de kir.. 60 salî di pêvajoyeke pîroz de liviya û xwe jê ne da alî.. Ew pêvajoya ku ji rewşenbîran re bûye jêderake bingehîn; tevî ku ez ne di wê baweriyê de me ku, rojên derbasbûyî, rojên îroyîn û paşerojê li trazûya xwe xînin, lê sûdeya ku di serboriya Cegerxwîn de, ji xortan re heye, gelekî giring û pêwîste. Wiha jî, ez ne bawerim ku rewşenbîrên Kurd wê karibin pêşkevin, biserkevin û tiştêkî nû ji xwe re pêk bînin bêyî serboriya Cegerxwîn ya zengîn û bi sûde. * * * Belê, hêjî Cegerxwîn bi rewşenbîriya xwe ya jiyane, ewa taybetî pê, di nav me de amadeye. Navê wî, bi saya helbestên wî, ji nav gel nayê jibîrkirin. Ew helbestên ku rojên çetîn û dijwar derbas kirin, û hêj jî di nav me de amade ne, wek ku ew nemiriyê. Ne xasim

dema ku em li gotineke Kurdî ya resen digerin, hingê em wê gotinê di nav helbestên wî de dibînin û bi taybetî, di nav helbestên wî ewên ku dengbîjan kirine stiran û li ser zarê her mirovekî Kurd in. Wî, ji Hesarê destpêkir û berê xwe da xwendina olî, di nav re xwe dît ku bê hemdî xwe ber bi hûnandina

helbestê ve diçe û weha bi toreyî li pêşberî Melayê Cizîrî, Ehmedê Xanî, feqehê Teyran û Bateyî sekinî, destê xwe ser hev danîn û ji pêmayê wan tûrikê xwe dagirî. Û bi dûv xwendina olî de li her 4 perçeyên welat geriya, êş û janên gelê xwe ji nêzîk ve naskirin... Dawî şaşik û cibe avêtin rih kurkir, şortê Firansîzî li xwe kir û xwe berda sikak û kolanên Amûda şewitî, bang kir û got: Kurdino, merdino, pir xweş e serxbûn Ew demên tar û teng ko me dîn vane çûn Dest bidin hev hemî pêşkevin em hemî Da biçin bo welat yan mirin yan felat Hingî xelk di çarşîya Amûdê de lê kom bûn, dilê xwe pê şewitandin û ji hev re gotin: mêzekin Mele Şêxmûs dîn bûye? şaşka xwe avêtiye, riha xwe qusandiye,

cibê xwe dirandiye û cilên gawiran li xwe kiriye û hinan digot: Heyfa kurê bavan çi xortê bedew dînbûye! Xwedê neyne serê kesî...?! Wî jî di helbestek xwe de wiha bersiva wan vegeandiye: Ev cihana xapînok, heta me jê xwe nas kir Çibkim fêde nemaye, emrê xwe min xelas kir Çima rastî dibêjim,

li nav dîna bûme dîn Heta bimirim, ji nû ve xelk ê bêjin Cegerxwîn Gelek lêkolînan li dor helbestên Cegerxwîn rawestiyane, gelekani ji wan pesnê wî dane ku ew tekane helbestvan bû di heyamekî de hat yên weke wî pir kêmbûn. Hem jî ku wî bi xurtî li tev deriyên toreyê daye û bi serbestî derbas bûye. Ta pileyekê tê gotin ku: Cegerxwîn polîtîk û tore bi hev ve girêdane, tevî ku maye mêldarê hûnandina helbestê û tev his û hestên xwe di vê rêkê de xerc kirine û vê yekê hiştiye ku piraniya helbestên wî ta roja îro li ser zimana bin... Erê, helbestvanê netewî Cegerxwîn bi berdewamî û bêrawestan, bi zimanê xwe yê netewî nivîsand.. Ji ziman û edebiyata gelê xwe re zimet kir

û xwe berda nav tev bûyerên welat û welatîyên xwe. Wî, ji sala 1926 an bi helbsta Pîra Torê a li ser Alaqemşê destpêkir û wiha ta bi mirnê nivîsand. Hilkişîme çûme jorê, herdû rex min bend û rez Min dî pîrekê tê ji Torê, ker di berde tê bi lez Hate nêzîk rojbixêrek da, û wek min dil bi xem Pirebî bû, por spî bû, taqî reş bû rû gewez Min ji pîrê xweş di pirsî; Ey metê tu ji kuve tê? Go ji Sêrtê diçme Bêrtê, xwîniya Romê me ez Xan û eywan kirne weran, mêr û jin ser jê kirin Min go pîrê qey tu kurdî? Çûye tilyên xwe bi gez Gotî dayê; em dixwînin wek Cegerxwîn gotiye: Zû bi xwînin, hev bibînin, biçne Kurdistan bi lez. Her heşt-neh dîwanên wî, li ser zîlana ferheng, gramêr, dîrok û erdnîgariya welat dizivirin. Erê, dengê Cegerxwîn bi kovara Hawarê re derket, lê bêtir dengê wî bi saya hebûna feqê û melayên welatparêz di nav gel de belav bû. Ji ber ku ew gund bi gund, bajar bi bajar li welatê xwe digeriya û helbestên xwe digotin. Rewşenbîr û welatparêzên wê demê jî bi hezkirineke mezin li helbestên wî guhdarî dikirin û wiha ezber dikirin. Bi demê re helbestên wî ji hicrikên feq û melan derketin û di nav gel de belav bûn.. Gel jî, bi sîngêk birê û bi hezkirineke mezin helbestên wî pejiandin, hembêz kirin, sazbandan kirin stran û mitirban kirin dîrkên govendan. Helbestên van her heşt-neh dîwanan wî, bi formên têvel û cihê cihê hatine hunandin, ku hêj helbestvanekî kurdî bi wiha pirbûn helbest nenivîsandine. Seyda bi xwe dibêje: Eger em helbestên Seyda li bêjîngê xî, li naveroka wan ji rex Mijar, form, felsefe, huner û nûbûnê ve mêze bikin, em ê bibînin ku naveroka helbestên wî li dor van zîlanan

dizivirin: 1- Li dor rizgariya welatê wî. 2- Li dor yekîtiya gelê kurd. 3- Li dor pesnê qehreman û têkoşerên gelê Kurd. 4- Dijî kiryarên çewt yên şêx, axa, beg û dewlimendên gelê Kurd. 5- Li dor aşî û demokrasiya cîhanê. 6- Li dor têkoşîna belengaz û hejaran. 7- Şiyarkirin, pend û şîretin ji nezan re 8- Wek têkoşerekî ji bo azadiya welatê xwe, ji bo wekheviya civata xwe, ji bo avakirina cihanek aşîxwaz û ji bo serxbûna welatê xwe nivîsandiyê. 9- Helbestên wî hawar, gazin û gaziya gelê Kurd in. Ji rexekî din ve seyda helbestên evîndariyê jî nivîsîne, evîndariya wî jî bi du mijara ye; Yek evîndariya welatê wî ye û yek evîndariya wî a kesayetî ye; wek insan, wek mirov. Mijara digirtiya wî a pêşî welatê wî ye. Ew welatê ku di şibhê keçekê an jinekê de aniye ber çavê xwe û helbest û sirûd li dor gotine. Mijara din evîna wî a kesayetî bixwe ye; hez kiriye, hez jina bedew û spehî kiriye..û wiha helbestên evîndariyê avêtine ser.. Ew yek bû ji wan kesên sereke ku bi berhemên xwe kovara (Hawar) ê ya Mîr Celadet Bedirxan dixemiland û ta rojên xwe yê dawî ma li rex welatîyên xwe bi tev kul, êş û xemên wan ve, hem jî, wî ji tev şoreşên Kurdan re helbest gitine û rojekê pênuşa xwe nekir bin xizmeta şêxekî olî an axayekî zordar, bi tenê pênuşa wî wek şûrê azadiyê bû di destê wî de, bi wî şûrî şer dikir ku xwe bighîne azadiyê. Cegerxwîn im ji van derda Li meydanê xwe zû berda Di nav bahoz û bager da Bi bîr û bawer û doz im Ne Şewqî û Zehawî me. Belê em bêjin nebêjin, navê Qamişlo û Cegerxwîn bi hev ve hatine hunandin û gora Cegerxwîn bûye simbol ji bajarê Qamişlo re.

Konê Reş

K o n ê R e ş

Berî dor salekê li ser daxwaza min û Cemîlê Elêwî serokî eşîra Cobira, digel du hevalan çûm gundê Abrê. Gundê Abrê li herêma Aliya, bakurî Çilaxa bi dor 5 km û 50 km bareşî Qamişlo û 40 km rojavayî bajarê Cizîra Botan dikeve. Gundekî mezin û ava ye, dor 150 malî tede heye. Sirûşta gund gelekî xweş e.. Gund li ser mitikekî û di nav sê mitikên kevin (Romanî) û heft guristanên mezin û dêrîn de hatiye avakirin. Ev yekemîn care ku vî gundî dibînim. Qet min bîr nedibir ku ev gund wiha dîrokî ye.

Geşta li Gundê Abrê; Gundê bîst û heft goristan!

Piraniya xelkên gund ji eşîra (Cobira) ne. Axayên gund ji mêj ve malbata (Hemoyê Elêwî) ne, hem jî ji wan re dibêjin (Elêwîyê Xino). Mazûbanê min Axayê gund, wiha navê xwe û bapîrên xwe ji min re hildan: Ez Cemîlê Hesenê Elêwî, yê Silêmanê Elêwîyê Xino me.. Ji bav û kalên xwe ve em xwediyên vê gundî ne.. Em bi navê Xino yê Elêwî jî di nav kurdan de naskirîne.. Û berdewam kir: Mela Beşîr digot "Ji sala 1540'î ve gund ava ye û di destê malbata Xino de ye.. ji xwe gundê Şebek ji gundê Abrê çêbûye.. Eşîra Cobira ji eşîra (Cibra) ya navdar ku Xalid Begê Cibrî jê ye hatiye veqetenadin."

(Mela Beşîr, melayê wan bû.. Melayekî zana, xwedî pirtûk û bawerî bû, berî çend salan çûye ber dilovaniya Xwedê).

Sebaretî koka eşîra Cobira, ez jî dengê xwe tevî dengê Mela

Beşîr dikim ku ew birekin ji eşîra (Cibra) ya bi nav û deng di bakurî Kurdistanê de. Ev eşîra ku lehengê kurd (Xalid Begê Cibrî) jê ye.

Bi demê re hin nefer ji vê malbatê, ji gundê Abrê çûne bajarê Cizîra Botan û bûne ji eşrafên Cizîrê wek malbata Hecî Dursen. Hem jî dibêjin ku malbata (Mela an Keye) yên ku di nav Kikan de ye û paytexta wan gundê Til Êlûnê ye û çend gundên wan yên din jî hene ji eynî eşîrê ne. Û ewên dibêjin em Çomerî ne di çiyayê Bagokê de, ew jî xwe digihînin wan..

Sebaretî navê gundê (Abrê An Abra) û kevinbûna nav, di baweriyaya min de, ev gund berê şûnwarekî Cihûya bû. Ew Cihûyên ku (Nebûxuz Naser) Qeralê Aşûriyan, di sala (586 B.M) ew ji Orşelîm û Samera sirgûnî Kurdistanê û

Mezopotamyayê kirine. Çesipandina vê yekê, gelek gor di nav her heft goristanên gundê Abrê de hene, ne wek gorên misilmana ne. Ser piştta wan bi kevirên şehkîrî nixumandî ne, Hem jî kêlên hin goran wek wêne û xêzikan li ser wan neqîşandî ne.. Ji xwe navê gund (Abrê) ne dûre ku navekî Ebrî be. Ji ber ku gundên li dorê bi van nawan tene naskirin wek: (Girkê Cihûya), (Xirbê Cihûya), (Nebî Sadî) û gotina Sadî gotinek Ebrî ye. Ev nav baweriyê bi mirov re xurtir dike ku berê gundê Abrê gundekî Cihûyan bû. Erdnîgariya derdora gundê Abrê bi van şûnwaran naskiriyê: Xanîkê Domamê, Olam (Şûna sûrekê ye ku berê bi birc û dergêh bû), Kevrê Zelqê, Kevirê Çêlekê, Erdê Çirin, Erdê Çîtîkê, Kaniya Rîhanê, Girkê Arfo, Warê Finêtiş..

Wek ku diyar e di salên 1394-

1401'ê zayînê de gundê Abrê jî wek tevayî gundên herêmê ji ber talanên Tîmor Ling ser û binî hev bûye, hatiye wêrankirin, kes tede nema ye.. Belê di pey Tîmor Ling re bi çend salekî careke din jiyane lê vegeyriya ye û malbata Xino an Elêwî, li gor civaka Kurdî ya koçerî (Zozana û Germiyana), ji eşîra xwe Cibra qut bûne û di sala (1540 z) de wek ku mela Beşîr gotiye de li gundê Abrê cîwar bûne.. Helbet mela Beşîr ev dîrok ji hin pirtûkan bihîstiye.. Bi rastî, ez ji her heft goristanên gundê Abrê mame ecemayî.. Hin dibêjin ne heftin, 27 goristan in!

Dibêjin carekê Mîr Botan ji serokeşîran xwestiye, ku her yek sed zîlamî bi xwe re bibe û here bajarê Cizîra Botan, Birca Belak. Dibêjin axayê eşîra Cobira bi yek zîlamê xwe ve çûye. Mîr jê pirsîya min sed zîlam xwestiye?! Wî li Mîr vegeandiye û goriye: Belê mirê min! Min yek zêde jî bi xwe re aniye! Mane tu ji min re dibêje: Tu bi sed zîlamî ye.

Qamişlo

Rojnameya Washington Post: Berhem Salih bo astengkirina parçebûna Iraqê bûye serokomar!

Rojnameyeka Amerîkî dibêje, Berhem Salih ji ber wê bûye serokomarê Iraqê da ku pêşiya parçebûna Iraqê bigire!

Rojnameya Washington Post ya Amerîkî li ser serokomariya Berhem Salih nivîsek belav kiriye û ragihandiyê, Berhem Salih di referandoma serxwebûna Kurdistanê de aktîf nebû û xwe jê dûr dixist.

Di nivîsê de amaje bi kandîdê PDKê Fuad Husên jî hatiye kirin û hatiye gotin, helbet ji bo Iraqiyên ya baş ew e ku kesek bibe serokomar ku pêşiya parçebûna Iraqê bigire ne kesê ku di referandomê de xwedan rolek aktîf bû.

Wê rojnameya Amerîkî aniye ziman ku Berhem Salih piştî referandomê gotiye, lidarxistina referandomê xelet bû. Ji ber wê jî Iraqiyên ew kirin serokomar. **BasNews**

Hikûmeta Sûryê û Israîlê derbarê deryê Qunêtra lihev kirin

Nûnera berê ya Amerîka di Netewên Yekgirtî de, Nikki Haley di daxuyaniyekê de ragihand, ku Hikûmeta Sûryê û Israîlê û Netewên Yekgirtî, derbarê dubare vekirina deriyê sînorî yê Qunêtra li Colanê lihev kirin û biryar e roja Duşemê bê vekirin. Bi gotina Nikki Haley: Ew yek jî dê bêtir rê bide

Hêzên Parastina Aştiyê yê ser bi Netewên Yekgirtî ve, ku karên xwe, ji bo çavdêrî û rêgirtin li ber her şerekî li bilindahiyan Colanê baştir encam bidin.

Navhaftî diyar kir, ku ew bihêvî ne, her yek jî Sûrya û Israîlê rê bidin hêzên Netewên Yekgirtî ji bo parastina aştîyê û gertîtiya selametiya wan hêzan bikin.

Berî niha jî, Wezîrê Berevaniya Israîlê ragihandibû, ku welatê wî amade ye deriyê Colan û Qunêtra veke û got: Niha top di lîstikgeha Sûryê de ye. **kurdistan24.net**

Hikûmeta Sûryê: Hevpeymanan çekên qedexekirî bikar anîne

Ajansa fermî ya nûçeyên Sûrî (SANA) ragihand, ku Hevpeymaniya Navdewletî ya li dijî DAIŞê, çekên qedexekirî li Dêra Zorê bikar aniye.

Heman Ajansê diyar kir, ku Hevpeymaniya Navdewletî bombeyên Fosfora Sipî di êrîşên xwe de li ser devera Hecîn li gundewarê rojhilatê Dêra Zorê bikar aniye û ew made li ser astê cihanê qedexekirî ye.

Li gorî Çavdêrgeha Sûrî ji bo Mafên Mirovan, şerekî mezin di navbera çekdarên DAIŞê û Hêzên Sûrya Demokrat de, li wê deverê qewimî û nêzîkî 58 çekdarên DAIŞê hatin kuştin û 37 şervanên HSDê cane xwe jidest dane. **kurdistan24.net**

Serok Mesûd Barzanî pêşwazî li parêzgerê Nînowa kir

Serok Mesûd Barzanî îro li Selahedînê pêşwaziya Parêzgerê Nînowa Nufil Hemadî Sultan kir.

Li gor daxuyaniya hatiye belavkirin îro li Selahedînê Serok Mesûd Barzanî Parêzgerê Nînowa Nufil Hemadî Sultan kir û di hevdîtîna de rewşa siyasî Iraqê û herêmê gotûbêj kirin.

Hat ragihandin ku di hevdîtîna de rewşa siyasiya Iraqê û navçeyê û guhertinên dawî ya li nav proseya siyasiya Iraqê nixand. Her wiha di derbarê rewşa Parêzgeha Nînowa û vegeandina koçberan û rewşa xizmetguzarî û avadankirina bajarê Musilê de danustandina bîr û ramanan kirin. **BasNews**

Sefîn Dizeyî: Ligel hikûmeta nû bûdceya Kurdistanê dê were gotûbêj kirin

Berdevkê Hikûmeta Herêma Kurdistanê Sefîn Dizeyî di derbarê beşa bûdceya Herêma Kurdistanê ku

ji aliyê hikûmeta Ebadî ve hatiye amadekirin û pişka Herêma Kurdistanê ji sedî 13an kêmtir hatiye diyarkirin, got ku ew li benda hikûmeta Adil Ebdûlmehdî ne û li gel hikûmeta niha gotûbêj nakin.

Sefîn Dizeyî ji BasNewsê re axivî û di derbarê reşnûsa projeyasaya bûdceya giştî ya sala 2019an a Iraqê de got, "Weke salên berê hikûmeta Bexda bêyî şewira li gel Herêma Kurdistanê reşnûsa projeyasayê

daniye."

Dizeyî amaje bi wê jî kir ku li maweyê 4 salên borî de qeyraneke aborî li Herêma Kurdistanê rû da ku li gel wê hejmareke zêde ya awareyan ji ber şerê DAIŞê berê xwe dan herêmê û wiha pê de çû, "Lêbelê mixabin hikûmeta Ebadî xwe weke xwediyê wan kêşeyên mezin nedît."

Berdevkê Hikûmeta Herêma Kurdistanê aşkera kir ku di navbera wezaretên darayî yê Hewlêr û Bexdayê de gûftugo hene û got, "Yek ji kêşeyên heyl ew e ku bûdceya Pêşmerge her sal di budceya giştî ya Iraqê tê hesabandin, lêbelê nayê dayîn. Ev dibe sedem ku budceya Kurdistanê kêmtir bide." Sefîn Dizeyî ragihand ku ew ê gotêjen li ser kêşeyên heyl li gel hikûmeta nû ya Iraqê bikin û got ku firotina nefta Kerkûkê jî yek ji wan kêşeyên li gel Bexdayê ye û dê li ser wê jî gotûbêjan li gel Bexdayê pêk bînin. Encûmena Wezîran a niha reşnûsa budceya giştî ya Iraqê bo sala 2019an amade kir ku pişka Herêma Kurdistanê weke ji sedî 12.67 hatiye diyarkirin. Berî kabîneya Heyder Ebadî pişka Herêma Kurdistanê di bûdceya Iraqê de ji sedî 17 bû. **BasNews**

CHP li Diyarbekrê civiya –bi HDP re tifaq li rê ye?

Parlementer û rêveberên Partiya Komarî ya Gel CHP'ê, ji bo nixandina amadekariyên Hilbijartinên Herêmî, li Diyarbekirê li hev civiyan.

Digel alîkarên Serokê Giştî yê CHP'ê Velî Agbaba û Oguz Kaan Salici; parlementerên CHP'ê û serokên rêxistinên bajar û navçeyên partiyê li hev civiyan. Siyasetmedarên CHP'ê da zanî ku ji bo li bajarên bakûr bi ser bikevin, dê xebatan bidin destpêkirin û dê bi namzedên bi hêz tevî Hilbijartinên Herêmî bibin. Ji bo hegera tifaqa bi HDP'ê re jî hat diyarkirin ku bingeha zagonî tune; encax pêvajoya hilbijartinê pêşveçûnên tifaqê diyar bikin.

Bi armanca destpêka amadekariyên Hilbijartinên herêmî, ji aliyê siyasetmedarên CHP'ê ve li Diyarbekirê civîneke dorfireh hat lidarxistin. Axaftina vekirinê ku ji aliyê Serokê CHP'a Diyarbekirê Mehmet Sayin ve hat kirin; bi nixandîna Alîkarê Serokê Giştî yê CHP'ê Oguz Kaan Salici devam kir. Di nav beşdaran de Seroka Giştî ya Baskên Jinên CHP'ê Fatma Kose jî cihê xwe girt. Fatma Kose da zanî ku di xebatên herêmê de daxwaza namzediya jinan gelek zêde ye û daxwaza wan jî ew e ku nûnertiya jinan di vê hilbijartinê de zêdetir derkeve pêş.

Fatma KOSE- Seroka Giştî ya Baskê Jinên CHP'ê anî ziman:

"Ger ku li vî bajarî nîvê jiyana jinan pêk tê, divê ji %50 jî nûnertiya

terê CHP'ê yê Stenbolê diyarkir: "Ji bo Hilbijartinên Herêmî,

jinan hebe. Xebatên me bi gelemperî li ser vê rêbazê tên meşandin. Lê dema em ji aliyê gelemperiyê herêmê ve binixînin; divê namzedên ku bikaribin rêveberiyê baş bikin, bîna derxistin. Armanca vê civînê jî ew e ku em di vî warî de encameke baş bi dest bixin." Ji bo civîna Hilbijartinên Herêmî; ji bilî rêveber û parlementerên CHP'ê, serokên şaxên 15 bajarên bakûr, serokên navçeyan, serokên şaxên baskên jinan û baskên ciwanan ên herêmê beşdarî kir. Parlementerê CHP'ê yê Stenbolê Sezgin Tanrikulu jî da zanî ku ew ê ji bo serkeftina li herêmê xebatên xwe zêde bikin û hegera tifaqa bi HDP'ê re jî wiha nixand.

Sezgin TANRIKULU-Parlemen-

bingeheke zagonî tune; tifaq werin kirin. Lê em neçar in ku, li her dera Tirkiyeyê bi aktoren herî baş derkevin pêşberî gelê xwe. Li her bajar û navçeyan dê rêxistinên me hewil bidin ku dorhêla xwe fireh bikin. Ji ber vê yekê jî em ji niha ve nikarin bibêjin ku em ê bi filan namzedan derkevin an em ê bi namzedê filan partiyê re tevbigerin. Ango encax pêvajoya li pêşiya me ve bingehê zelal bike."

Civîna ku giraniya wê li ser başdariya rêveberên CHP'ê yê bakûr hat lidarxistin; piştî axaftinên vekirinê ji çapemeniyê re girtî hat dewamkirin. Li gorî ragihandina rayedarên CHP'ê, ji bo Hilbijartinên Herêmî yê 31'ê Adara 2019'an xebatên bangeşiyê werin destpêkirin. **kurdistan24.net**

DAIŞ xwe rêxistin dike û metirsî li ser navçeyên Kurdistanê heye

Terorîstên DAIŞê dîsa li çend navçeyên Iraqê serî hildaye, berpîrsek ji Wezareta Pêşmerge jî zanyariyan dide ku niha DAIŞ xwe rêxistin dike û gef û metirsî ye li ser çend navçeyên Kurdistanî yê di bin destê hêzên Iraqê de.

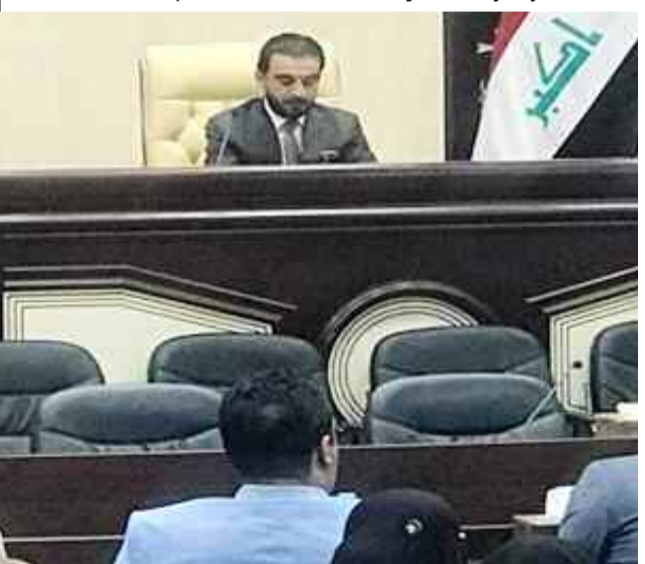
Cîgirê Serfermandarê Pêşmerge Lîwa Qareman Şêx Kemal ji KDP.info re ragihand: "DAIŞ derfetê ji wê valahiya ewlehî ya di navbera Hêzên Pêşmerge û hêzên Iraqê de dibîne. Em ji aliyê Hêzên Pêşmerge ve ha ji tevgera wan terorîstan hene û em bi hûrî çavdêriya tevgera wan dikin. Lê em venaşêrin ku çekdarên DAIŞê derfetê wan cihan dibînin, ku dikevin navbera Hêzên Pêşmerge û hêzên Iraqî, ku bi hêsanî di wan navçeyan re diçin û tîn û çalakîyan dikin. Mixabin roj bi roj çalakîyên wan zêdetir dibin û geş dibin."

Lîwa Qareman wiha got: "Çalakîyên wan terorîstan niha danîna bombe û êrişê ser gundan. Bi taybetî em agahdarî navçeyên Kurdistanî ne. Lewma jî em dibîjin, heta ew navçeyên di navbera Hêzên Pêşmerge û hêzên Iraqê de vala bimîne, dê roj bi roj rewşa ewlehî li navçeyên Kurdistanî aloztir bibe, ji ber ku hêzên Iraqê nikarin sînorê xwe kontrol bikin, û wek hûn dizanin hikûmeta Iraqê nahêle Hêzên Pêşmerge biçin wan sînoran. Lewma jî niha metirsiyê mezî li ser hinek navçeyên Kurdistanî heye ku bikevin bin destê DAIŞê de ji ber ku hêj hejmareke mezî ji terorîstên DAIŞê li Iraqê mane.

rojevakurd.com

Hevpeymanîya Fetih bo BasNewsê: Nakokî di navbera fraksiyonên parlamentoyê rû daye

Hevpeymanîya Fetih aşkera kir ku di nav Encûmena Nûneran a Iraqê nakokî li ser dabeşkirina lijneyên daîmî çêbûye.

çêbûye.

Parlamentarê Fraksiyona Fetih li parlamentoya Iraqê Husên Yesarî ji BasNewsê re ragihand ku di navbera fraksiyonên li parlamentoyê li ser dabeşkirina lijneyên daîmî dirûst bûye.

Husên Yesarî diyar kir ku ew nakokî karîgeriyê li ser dabeşkirina lijneyan dikin û got, "çaverê dikin ku Dûşemê dabeşkirina lijneyan bi dawî bibin."

Wî Parlamentarê Fraksiyona Fetih axaftina xwe wiha domand: "Beşek piştevaniya guhertina nav û hejmara lijneyan dikin û beşek jî red dikin. Ji ber wê yekê dengdana li ser lijneyan bo roja Dûşemê hat paşxistin. Dibe alî bigihin rêkeftinekê û dawî li nakokîyan bînin."

Serokê parlamentoya Iraqê Mihemed Helbûsî rûniştina îro ya parlamentoyê bo roja Dûşemê taloq kir û biryara dengdan li ser lijneyên daîmî pêk bê. **BasNews**

Serok Barzanî û şandekê Hevpeymanîya Fetih hevdîtinek pêkanîn

Serok Mesûd Barzanî îro li Selahedînê pêşwazî li şandekê Hevpeymanîya Fetih a bi serokatiya Ebû Cîhad kir.

Li gor daxuyaniya hatiye belavkirin di hevdîtînê de şanda Hevpeymanîya Fetih ji bilî balkişandina li ser rol û pêgeha Partiya Demokrat a Kurdistanê ya li dîrokê û niha û paşaroja Kurdistan û Iraqê de tekez li ser çareserkirina kêşeyên di navbera Herêma Kurdistan û Bexdayê kirin. Her wiha Hevpeymanîya Fetih ew jî dûpat kir ku vekirina rûpeleke nû ya peywendiyên di navbera her dû aliyên û çareserkirina kêşê û giriftan li berjewendîya Iraq û Herêma Kurdistanê da dibe.

Hat diyarkirin ku di beşeke din a

civînê de Serok Barzanî ronahî xiste li ser peywendiyên di navbera Herêma Kurdistan û Bexda û dûpat kir ku gelê Kurdistanê xwediyê dozêkî rewşa ye û ragihand ku vekir-

rîna rûpeleke nû û çareserkirina kêşeyan pêwîste li ser bingeha tewafûq û berçavgirtina şeraketê bê û ew jî bi navê dûbarebûna girift û kêşeyên berê be. **BasNews**

Kemal Kerkûkî: Xiyaneta 16ê Cotmehê pirsra Kurdî bo serxwebûnê bi paş xist

Berpîrsê Encûmena Serkirdayetiya PDK li Kerkûk-Germiyanê Kemal Kerkûkî ragihand ku eger xiyaneta 16ê Cotmehê nebûya, niha gotûbêj li ser cîbecîkirina endamên referandûmê pêk dihat û diyar kir lê wê xiyanetê pirsra Kurdî bo serxwebûnê bipaş xist.

Berpîrsê Encûmena Serkirdayetiya Partiya Demokrata Kurdistanê (PDK) li Kerkûk-Germiyanê Kemal Kerkûkî ji BasNewsê re axivî û got, "Her çiqas 16ê Cotmehê komployeke mezî û planekî qirêj a li dijî gelê Kurd û mafên wan ên rewşa bû, lêbelê eger hejmareke xiyanetkarên di YNKê de di wê komployê de beşdar nebûn, niha hêzên Pêşmerge bi serbilîndî li çiyayê Hemrîn bû, Kerkûk aram bû, Iraq bi giştî di rewşeke baştir de bû û li gel van, niha diyalog bo cîbecîkirina encamên referandûma serxwebûnê dihatkirin, lêbelê wê xiyanetê pirsra Kurdî bo serxwebûnê bi paş xist."

Kemal Kerkûkî ragihand ku 16ê Cotmehê xencereke gelek jehrî bû ku li piştê pirsra Kurd, pêşmerge û hemû xelkê dilsozê Kurdistanê û taybet jî xelkê Kerkûk û Xurmatû ket. Endamê Mekteba Siyasî

ya PDKê aşkera kir ku rêkeftina nehênî ya baskekî YNK li gel hin berpîrs û milîsên Heşda Şeibî, him li Xurmatû û li him li Xaneqîn û Kerkûkê ku tê de şehîd, birîndar û malwêranî û awarebûn çêbû, bû sedema wê karesata mezî û got, "Em em bidin ber hev li Dûkan civînek pêk hat û şandekê YNKê li cihek din kombûnek din di heman demê de encam dida ku tê de 10 kes hebûn û 9 jî wan Îranî bûn. Heman tişt di dema gotûbêjên bo diyarkirina kandîdê serokkomarê Iraqê, li Bexdayê jî dûbare bû."

BasNews

Imer Abdul Cebâr çî anî serê xelatgira Nobelê Nadya Murad?

Di dawîya havîna 2014 de, xelatgira Nobelê Nadya Murad ku Daişê ew revandibû, xwe avêtibû malekê. Ew mala Imer Abdulcebar bû, li Musilê. Nadya ji Daişê reviya bû û li cihekî digeriya ku xwe lê biparêze.

Imer Abdulcebar derî vedike, dibîne, keçeke ku rewşa wê gelekî xerab e, kincên reş lêne, pêxwaze, digirî û li ber xwediyê malê digere ku wê derbasî hundir bike. Imer derî vedike. Nadya derbasî hundir dibe: Rica dikim min derbasî hundir bikin, Daişê li min digere, wê min bikuje, tecawizî min bike.

Piştê Imer bi birayê Nadya dikeve pêwendiyê, telefonê jê re vedikin. Pismamê Imernifûseke sexte ji Nadya re derdixîne, di nasnameyê de ew keçe Sunne ye û ji Kerkûkê ye. Nadya bi nifûsê seytereyên Daişê derbas dike û digihê bargeheke pêşmergeyan. Piştê Imer Abdulcebar bi xwe direve û xwe digihîne Hewlêrê, ji ber ku Daişê pê dihese ku Nadya xwe li mala wî veşartibû. Imer niha li Almaniya ye, ji sala 2015 ve li

Almaniya dijî û heta niha mafê penaberiyê wernegirtiye. Kurd gelekî ji Nadya Murad ne razî ne, ew Êzdiyeke Kurd e, lê heta niha li tu deran negotiye ku ew Kurd e, bi Kurdî jî neaxifiye, her demê bi erebî diaxife û heta ku dikare xwe ji Kurdan bi dûr dixîne. **avestakurd.net**

DAIŞê 130 malbat ji kampeke Dêrazorê revandin

Çekdarên DAIŞê li rojhilatê Dêrazorê êrişî kampa koçberan kirin û 130 malbat ji nava kampê revandin.

Navenda Ragihandinê ya HSDê di daxuyaniyekê de diyar kir, çekdarên DAIŞ di rewşa keşûhewayê ditin

û bi hevkarîya ligel şanên nivîstî karîni xwe vedizin kampa Hejîn a li nêzîkî gundê Behra.

Diyar kir jî, şer û pevçûn di navbera wan û çekdarên DAIŞê de bo çend demjimêran berdewam kir û şervanên wan karîni zêdetir ji 20 çekdarên DAIŞê bikujin.

Ji aliyekî din ve Rewangeha Sûrî ya Mafên Mirovan da zanîn, çekdarên DAIŞê karîni zêdetir ji 100 malbatên koçber ji kampa Behrayê birevînin.

Hêzên Sûriyeya Demokratîk (HSD), roja 10ê Îlonê qonaxa dawiyê ya şerê dijî DAIŞê bi hevrêzî li gel hêzên Hevpeymanîya Navdewletî re li navçeyên rojhilatê Ferêt ragihandibû.

HSDê di daxuyaniya xwe de amara kampîna dawiyê ya operasyona Bahozê Cezîrê de ragihandin, 105 çekdarên DAIŞê hatine kuştin. **kurdistan24.net**

Dr. Nûreddîn Zaza

(Berî 30 salî li Lozan ji hespê xwe peya bû!)

Bi helkeftina ku di roja 07/10/2018'an de, (30) sal di ser koçkirina lehengê Kurd Dr. Nûreddîn Zaza (1919/ Maden – 1988/ Lozan) re derbas dibe, bi min xweş e ku em wî bibîr bînin.. Têkoşîniya wî, ked û xebata wî ji zarokên xwe re bibêjin û şanî wan bidin.. Ez wî wek pêşmergeyekî bajaran dibînim.. Mixabin ku ta niha me, ew mafê wî, yê ku ji me kurdan tê xwestin lê venegerandîye.. Û me navê wî, baş bi nîfşê nû nedaye naskirin..!

Berî ku navê pêşmerge di nav kurdan de belav û deng vede, wî pêşmergeya bajaran dikir.. Pêşmergeyê ne tenê bi hilgirtina tevîngê û şerê çekdariyê ye, pêşmergeyê bervedêriya di ber azadî, parastin, bilindkirin û pêşketina navê Kurd û Kurdistanê de ye.. Di wî warî de ez Dr. Nûreddîn Zaza di pey

Dr. Kamîran Bedirxan û Tewfîq Wehbî Beg re dibînim. Ew sêyemîn pêşmergeyê Kurd e ku li Ewropa xebat û bizavek ji dil û can di ber gelê xwe de kiriye.. Di sala 1957'an de, bi alîkariya wî PDKS li Sûriyê hat damezirandin û ew yekemîn sekretêrê bû. Digel ku ew ji pêşengên xwendekaranên kurd bû li Ewropa.. Û wî, tev jiyana xwe di ber serbestî û bilindkirina navê Kurd û Kurdistanê de xerc kir.. Tevî tiştên

naxwazin ji hev tarûmar û winda bibin, berî her tiştî, bi zimanê xwe bixwînin û bidin xwendin. Lê eger dixwazin xwe nas bikin û xwe bidin naskirin û hezkirin û bi hevaltî û dostaniya milletên din re pêş ve herin û bi rûmet û serbilind bijîn, dîsa zimanê xwe bixwînin û bidin xwendin).

Ez ji dil spasîyên xwe ji xanima wî Gilberte Favre Zaza re pêşkêş dikim û xwe ji wefadariya wê û dil-

7 octobre 1988 7 octobre 2018

Noureddine ZAZA

Docteur en pédagogie de l'Université de Lausanne,
Fondateur du Parti démocratique kurde de Syrie

En souvenir de son abnégation, merci de ne pas
abandonner le peuple kurde.

Gilberte et Chango ZAZA-FAVRE

g.favre@netplus.ch

xerab yên ku hatin serê wî, ji girtina zindanan û sirgunkirinê ji rêjîma Sûriyê, negot ez poşman im..

Dr. Nûreddîn ZAZA di serê salên 1950'î de (Destana Memê Alan) ji nû ve çap kiriye û pêşgotinek dirêj û bedew di pêşiya wê de, di bin naznavê xwe (Çiroknivîs) de nivîsandîye.. Û di rûpelê pêşî de berê xwe daye kurdan û gotiye:

(Gelî Kurdan! Eger hûn

soziya wê ji zîlamê wê Dr. Nûreddîn Zaza re ditewînim.. Nexasim ku wê ew jibîr nekiriye û bi vê helkeftinê reklamên bîranîna 30 saliya koçkirina wî şandîye rojnameya herî bi nav û deng LE MONDE û LE TEMPS û wê 6. Octoberê (6/10/2018), di wan de belav bibe. Giyanê Dr. Nûreddîn Zaza şad be, serê gelê Kurd sax be.

Konê Reş

Qatilê Şîlan ji Almanya reviya piştî 2 salan li Kurdistanê hate girtin

Duh roja îne (12.10.2018) êvarê saat 5.45 hêzên Hewalgîrî – Fermandariya Duhokê bi hemahengî ligel Mukafeha Sêmêlê, kujerê

keça Kurd ya Êzdî Şîlan Xazî Pîso ya 21 salî, di encama operasyonê hate girtin.

Kujer Sefîn Nuuman Pîso yê 24

salî, roja 13.03.2016, li Almanya bajarê Hannoverê, di nava dawetekê de li pêşiya çavên her kesî kuştibû, wê demê bavê wê gotibû, ji ber ku keça wî nexwestibû bi pismamê xwe re bizewice, keça wî kuştin.. Ji 2016 ve polîsên Alman û yê Interpolê li kujer digeriyan lê nikaribûn şopa wî bibînin.

Ev sal û nîvek bû, ew li başûrê Kurdistanê bû, ji bo ku neyê naskirin, gelek emeliyatên estetîk ji xwe re çêkiribûn, êdî xwe xistibû rewşeke wiha ku neyê naskirin.

Ev 3 meh bûn, hêzên hewalgîrî yê Kurdistanê, şopa wî ajotibûn û cihê wî diyar kiribûn, duh ew li ser sînorê rojavayê Kurdistanê li Dêrebônê girtin û li ser biryara dadgehê teslîmî polîsan kirin, niha jî di zindanê de girtî ye. avestakurd.net

Trump gefên tund li Siûdiyê dike

Serokê Amerîka Donald Trump ragihand, ku ewê bi tundî Siûdiyê siza bidin, heger desthilatdarên wî welatî li pişt nebedîbûna Cemal Xaşuqçî bin.

Ajansa AFP ya nûçeyên Fîrensî ji ser zimanê Serokê Amerîka eşkerekir, ku Amerîka wê bi tundî Siûdiyê siza bide, heger hat û destên berpîrsên Siûdî di pîrsa nebedîbûna Xaşuqçî de hebe.

Ev daxuyaniyên Serokê Amerîka di demekê de ne, ku berî niha berpîrsên Koşka Sipî ragihandibûn ku Amerîka li gel berpîrsên pilebilind ên Hikûmeta Siûdiyê di pêwendiyê de ne, heya ku sedemên nebedîbûna wî rojnamevanî eşkere bibin.

Rojnamevanê navdar yê Siûdiyê Cemal Xaşuqçî, ku dijberiya Hikûmeta welatê xwe dikir, di roja 2ê vê mehê de, li kunsulxaneyê Siûdiyê li Stenbolê nebedî bû û

guman hene ku Hikûmeta Siûdiyê ew di nav avahiya kunsulxaneyê xwe de kuştibe. kurdistan24.net

Silêmanî; Zimanzana kurd Nîsrîn Fexrî koça dawî kir

Zimanzan û helbestvana Kurd Nîsrîn Fexrî koça dawî kir. Di roja pêncşemê 11-2018'an li bajarê Silêmaniyê zimanzana kurd û helbestvana navdar Nîsrîn Fexrî di 81 slaiya xwe de, koça dawî kir.

Helbestvana kurd û zimanzan Nîsrîn Fexrî di biwarê zimanzaniyê de, gelek pirtûkên xwe hene ligel wê jî pirtûkên helbestan jî hene, lê di encama mezinbûna temenê wê û nelibariya rewşa tenduristiyê, dest jui kar û barên helbestî û zimanzaniyê berda. Her weha di sala 27-12--1937'an de li bajarê Silêmaniyê Başûrê Kurdistanê di taxa Sabûnkeran de hatiye dinê. Derçûyî zanîngehê kolîja wêjeyî û zimanê erebî li zanîngeha Bexdadê sala 1959'an û ji sala 26-10-1966'an ve mamosteya zanîngeha Bexdadê bû ye.

-Endama Sendîkeya Rojnamevanên Êraqê bû.
-Endama Federasyona Giştî ya Ronakbîr û Nivîskarên Êraqê bû.
-Endama vejandina civaka zanistî/Desteya Kurdfî ji dema damezrandinê ve bû.

-Komeke pirtûkên wê hatin çapkirin ku ji erebî bo kurdî hatine wergerandin û hinek pirtûkên din jî derbarê rêzmana kurdî û rênivîs û çanda û helbestan .

- Gelek caran hatiye xelatkirin û navdariya zqanistê bi destxistîye.

-Gelek kovaran li ser wê raport û reportaj saz kirine û helbestên wê ji kurdî bo erebî wergerandine li hundir û derwayî Êraqê.

-Endama desteya şîwermendiya kovara Rewşenbîrî ya New ku ji aliya Mala Çand û weşana kurdî ve dihate derxistin bi navê Rengîn.

-Hem beşdar dibû û hem jî serpereştîyarê bi dehan nameyên zanistî Macistêr û dîktorayê bû li gel gotûbêj û danûstandina bi zimanên cuda cuda.

-Beşdarî kongireyên derwayî welat jî kir li Rûsiya, Almanya, Fênlenda, Fîransa û Amerîkayê.

-Di roja 11-10-2018'an de li bajarê Silêmaniyê koça dawî kir. PUKmedia

"Çûyîna nav bajarê Bexda li rûniştvanên parêzgeheke sunne hatiye qedexekirin"

Nûnerên parêzgeha Enbarê li nav Encûmena Nûneran, ragihandin ku derbasbûna nav bajarê Bexda li xelkê parêzgeha Enbarê hatiye qedexekirin.

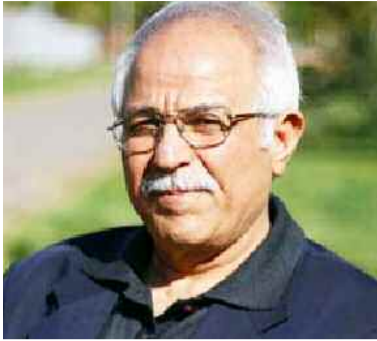

Parlamentêrên Enbar aşkera kirin ku çûyîna şniyên parêzgeha Enbarê bo nav bajarê Bexda hatiye qedexekirin.

Wan parlamentêran aşkera kirin her welatîyê ku nasnameya Enbarê pê re hebe, li xala kontrolê rê jê re nayê dayîn ku derbasî Bexdayê bibe û diyar kirin: "Heta demjimêr 7ê sibehê tînin sekinandin û piştê li karwanekî serbazî dibin digihînin xalî pişkinî Siqûr li Felûce. Ev yek jî sivikatiyeke bi danîştvanên parêzgeha Enbarê."

Herwiha hat ragihandin ku xala kontrolê ya li Siqûr li Felûce jî demjimêr 10ê şev deriyan li ser danîştvanên Enbarê digirin û rê nadin ber bi Bexda biçin û hejmareke zêde ya otomobîlan bi ser yek de zêde dibin pişt deriyan. Parlamentêrên Enbarê daxwaz ji wezîrên navxwe û bergiriyê û operasyonên Bexda kirin, wan kiryarên li hember danîştvanên parêzgeha Enbarê bi dawî bînin û weke danîştvanên parêzgehên din miamele ligel xelkê Enbarê bikin. BasNews

HUDA-PAR, KONGREYA WÊ YA 3-EMÎN

İbrahim GUÇLU

Dema dîroka Tevgera Milî ya Neteweya Kurd ya nêzik bê lêkolîn û ji çav bê derbas kirin, hebûna îslamiyên Kurd wek rêxistin û wek formeteke fikir tune ye. Îslamiyên kurd, wek çepên kurd bi Îslamîbûna Tirkî re girêdayî bûn. Loma jî pirsar neteweya Kurd û Kurdistanê ji bona xwe nedikirin mijareke sereke û wek mijareke girîng nedîtin. Şerîat ava kirin ji bona xwe kirin stratejî. Kurdbûn li dijî şerîatê şirove kirin. Çewa ku çep û sosyalîstên digotin pirsar sereke sosyalîzm e û dema ku sosyalîzm ava bibe, hemû mesele çareser dibin. Pirsar kurd jî heye, ew jî de çareser bibe.

Sosyalîstên Kurd piştî demekê şaşiya vê nerîne dîtin, ji vê nerîne dîr ketin. Gotin ku û an jî pejirandin ku “sosyalîstbûn ji bona azadî û rizgariya neteweya kurd, desthilatdarî û serweriya neteweya kurd; dewletbûna Kurdistanê dikare bibe alîkar. Lê bi serê xwe nikare pirsar Kurd û Kurdistanê çareser bike.”

Di nav Tevgera Îslamiyên Kurd de jî wek jiyana û pratîk nîşan dide guhertinek çêbû. Wan jî dîtin ku şiroveya fikrê ummetî ya Tirkî, Farisan, Ereban ji bona berjewendiyaya xwe ya milî ne; li hemberî kurdan jî, şovenîst û nîjadperest in. Loma jî ketin nav lêgerînekê.

Ji aliyê din de jî kurdên nasyonalîst û sosyalîst yê sekuler jî Îslamiyên kurd ji nêzik de nas nedikirin. Nedixwestin ku nas bikin. Lewra dixwestin ku herkesî bikin sekuler û sosyalîst.

Îslamiyên kurd jî, bi vî awayî otorîter û fikrê hikûmkirinê tevdigeriyan.

Loma me hevûdu nas nekir.

Di navbeyna wan de bûyer û qewimandinên nexweş hatin holê.

JIYANEKE BI HEV RE (PÊKVEJIYAN) PÊWÎST E...

Hîç şik tune ku dema li sosyolojiya civatê were mêze kirin, gelek bi hêsanî tê tespît kirin ku civatek û neteweyek ji aliyê ol ve, ji aliyê mezheban ve, ji aliyê neteweyan û kêmaneteweyan ve, fikrên cûde ve ne wek hevûdu ne.

Loma divê ku hemû teref

hevûdu nas bikin, realîteya hevdu qebûl bikin, ji heq û hiqûqa hevûdu re rêzgirtî bin. Wê demê jiyana xweş û berhemdar dibe. Çareserkirina pirsan hêsan û bi hevxebetê dibe.

Lewra neteweyek bi tevayî nabe sosyalîst û nabe şerîatçî, nabe lîberal û sosyal demokrat, nabe bawermend. Heta dikarim bibêjim ku gel bi van îdeolojiyan re zêde eleqeder jî nabe. Gel dixwaze ku ji bona wan jiyaneke xweş, baş, bi edalet, wekhevî, ava bibe. Heq û hiqûq tesîs bibe.

Ji bona me kurdan jî mijara girîng ew e ku divê em pêşiya mala xwe ava bikin. Mala me jî Dewleta Kurdistanê ye. Dema dewleta me ava bû, wê demê ew dewleta de çewa bibe, maneyeke wê dibe. Her kategoriya fikrî de bixwaze ku Dewleta Kurdistanê gorî baweriyaya wan tesîs bibe. Ew jî heqê wan e. Lê divê herkes ji hevûdu rê rêzgirtî be, bi awayekî demokrat, di şertên aşîtiyê ev hewildanên xwe bidomînin.

Roja ku ez ji bona beşdariya kongreya HUDA-PARê çûm Şaxa HUDA-PAR a Diyarbekirê, min qala van mijaran ji wan kir. Gelekê wan yê li şaxê amade bûn jî beşdarî van nerînan min bûn.

BEŞDARIYA MIN YA KONGREYA HUDA-PARÊ, JI BONA NÊZIKTIR NASKIRINA MIN A HUDA-PARÊ DERFET ÇÊKIR...

Bi gelek berpirsiyar û endamên HUDA-PARê re pêwendiyên min hebûn. Çend caran bi wan re em di Telewîzyona Soz de beşdarî bernamayan bûn.

Gelek caran jî ajansa wan bi min re hevpeyvîn çêkir.

Min ji bona wan nivîs nivîsandin. Min pêwendiyaya wan Hizbullahê her dem bir problem dît. Min iribnên Hizbullahê aşkere rexne kir. Lê dema ku PKKê êrişî wan kir, endam û berpirsiyarên wan kûştin, ez li dijî ev êrişên PKKê bi xurtî derketim.

Car carna jî bi berpirsiyarên wan re beşdarî çend civînan bûm, min û wan nerînan xwe anîn ser zimên. Ji aliyê endamên wan de jî gelek caran nerînan min hatin ecibandin.

Dema me li Bakûrê Kurdistanê ji bona Festîvala Referandûma Serxwebûna Kurdistanê dest bi xebatê kir, Şaxa Diyarbekir a HUDA-PARê jî di destpêkê de beşdarî xebata me bû. Piştigiriya xwe nîşan da. Wek tê zanîn jî HUDA-PARê ji referandûma Serxwebûna Kurdistanê re piştigirî kir, got ku “dewlet ava kirin mafê kurdan e.”

Lê dîsa jî min HUDA-PAR

ji her aliyê ve derfeta naskirinê nedît. Beşdarbûna kongreyê bi awayekî din de derfeta naskirina HUDA-PARê ji min çêbikira. Loma jî ez beşdarî kongreya wan a giştî û asayî bûm.

Di encamê de jî baş bû ku ez beşdarî kongreyê bûm. Lewra Kongreya HUDA-PARê ji bona ku ez HUDA-PARê nas bikim, ji min re derfet çêkir.

DI RÊ DE Û DI KONGREYÊ DE TESPÎTÊN MIN YÊN GIŞTÎ DI DERBARÊ HUDA-PARÊ Û ENDAM Û TEREFTARÊN WÊ DE...

Beşek endamên wan lîberal îslamîparêz bûn. Lê beşekî wan gelek radîqal îslamîparêz bûn.

Beşekî wan mafê kurdan derdixistin pêş, dewleta Kurdistanê diparastin. Beşekî wan jî şerîat derdixistin pêş; Dewlet û mafên neteweya kurd di dereceya duyemîn de didîtin.

Kesên makul bûn. Ji hevûdu re rêzgirtî bûn. Kesên di doza xwe de bawermend bûn.

Wan dizanî ku ez kesekî îslamîparêz nînim. Dema ku wan nimêj dikir, min nimêj nekir. Lê ji bona ku min nimêj nekir, helwesta wan li hemberî min nehat guhertin. Helwestekê nexwazayî nîşan nedan.

Lê tiştê gelek aşkere derdiket holê ku divê ji bona pirsar neteweya kurd û Kurdistanê xwe zelaltir bikin. Serê wan jî wek sosyalîstên kurd yê demekê tevlihev e. Ne zelal in.

JI BONA KONGREYÊ AMDEKARIYEK BAŞ HATIBÛ KIRIN. ORGANİZASYON BAŞ BÛ. BEŞDARIYA KONGREYÊ JÎ BI HER AWAYÎ BAŞ BÛ...

Kongre di saloneke gelek mezin de de çêbibûya. Min meraq dikir ku ew de wê salonê çewa tijî bikin.

Dema ku ez çûm salona kongreyê serê min zelal bû ku salonê de tijî bibe. Rastî jî beşekî biçûk ne, salon tijî bû. Vê yekê jî bi awayekî xurtbûna wan nîşan dida. Di hilbijartinê de qasî xwestibûn deng negirtibûn, lê ji hilbijartinê jî bi awayekî hêza wan diyar dibû.

Loma ez dikarim bibêjim ku beşdariyeke baş hebû ji bona kongreyê.

Min dema pirsariya gotin ku 700 nûnerên kongreya me hene. Ji bona nûneran ciyekî taybet hatibû diyar kirin. Ji derveyî çend nûneran hemû nûner beşdarî kongreyê bibûn. Vê jî diyar dikir ku ji bona kongreyê amadekariyeke baş hatiye kirin.

Di salonê de pergeleke baş hebû.

Sloganên di salonê de hat-

ibû dalqandin gelek sade bûn. HUDA-Par baş terfî dikirin.

Li salonê wêneya sê serokên giştî bi hev re hatibûn daliqandin.

Sloganên li salonê: “Dawa me; hurriyet e, edalet e, aşîtiyê, biratî ye” û “Siyaseta Dirust, Pêşî însan, Pêşanî Edalet” bû.

Kongre gelek bi plan hat meşandin û teknîk baş hatibû kar anîn.

Kongre bi kurdî û tirkî hat vekirin. Bi kurdî û tirkî stran hatin gotin, slogan hatin pêşkêş kirin.

Anons bi kurdî û tirkî hatin kirin.

Gelek mêvan şexsî û rêxistinî beşdarî kongreyê bibûn.

Heyetên bal dikşandin, Heyeta PDK a Iraqê, Hamas a Fişlîstîniyan bû. Gelek partiyên din yê îslamî jî beşdarî kongreyê bibûn. AK Partiyê jî heyetek şandibû. Peyama serokkomar jî hat pêşkêş kirin. PSK jî bi du berpirsiyarên xwe beşdarî kongreyê bûn. PDK-Bakur li ser navê Hemîd Kiliçaslan û PDKTê peyama şandibûn.

Navên hemû heyetan û çend kesan, navên min jî, bi awayekî sistematîk anons kirin.

PDK a Iraqê nexwest ku axevtin bike.

Berpirsiyarê Hamasê axevtinek kir. Pêşwaziyeke gelek xurt ji wî re hat kirin. Ew helwesta wan ji bona îslambûna wan û li dijîbûna îsraîlê û li dijî neheqiyê derketin bû.

Ji gelek partiyên derve peyama hatibûn şandin. Ew peyaman hatin xwendin.

Sine-Vizyonê hat pêşkêş kirin. Bi tevayî tirkî bû.

Di sine-vîzyonê de çend tespît û slogan balkêş bûn.

Wek:

1-Siyaseta li ser bingeha berjewendiyê tê meşandin canawarî û hovîtiyê.

2-Hêjayiyên civatê divê di siyasetê de hikûm bikin, reng û naveroka xwe bidin siyasetê.

3-Pirsar Kurd, divê bi edaletê û bi pîvana wekhevî çareser bibe.

DI ÇARESERKIRINA PIRSA KURD DE WEK ÇEPAN TEVDIGERINE: PIRSA KURD DI DERECEYA DUYEMÎN DE DIBÎNIN...

Serokê Giştî Mehmed Yavûz, bi kurdî dest bi axevtina xwe kir. Bi tirkî domand û axevtineke dirêj kir. Li ser gelek mijaran rawestiya.

Axevtina wî nerînan HUDA-PARê bi tevayî diyar kir.

Ji axevtinê encamên min tespît kirin:

Ew çareseriyaya şerîatê û dewleta şerîatê di pêşiya

avakirina dewleta Kurdistanê de dibînin. Bi wateyeke din, ew di wê baweriyê de ne ku dema şerîat ava bibe, pirsar kurd çareser dibe û ji bona dewleta Kurdistanê derfeta de çêbibe.

Sosyalîst jî dibêjin ku divê pêşî sosyalîzm ava bibe. Piştî ku sosyalîzm ava bû, pirsar kurd jî de çareser bibe.

Sosyalîst bi çavekî sinifî li pirsar kurd mêze dikin. HUDA-PAR jî wek pariyek îslamîparêz çareseriyaya pirsar kurd di şerîatê de dibîne. Dema ku şerîat ava bibe her pirsarê tê çareser kirin.

Lê ji aliyê din de jî bi awayekî gelek objektîf li pirsar kurd dinêrin. Dibêjin ku pirsar kurd de çarçeweya edalet û wekhevî de çareser bibe. Dema ku li Tirkiyeyê pirsar kurd çareser nebe, pirsarê din yê Tirkiyeyê jî çareser nabin.

ÇARESERKIRINA PIRSA KURD DI ÇARÇEWAYA TIRKIYÊ DE DIFIKIRIN. Her çiqas ji bona Filîstîniyan dewlet jî dixwazin, ji bona neteweya kurd STATUYA FEDERAL û DEWLETA SERBIXWE naxwazin.

HUDA-PAR gelek bi zelalî daxwaz dike ku ZIMANÊ KURDÎ BIBE ZIMANÊ PERWERDEYÎ û li cem zimanê tirkî bibe ZIMANÊ FERMÎ...

Di vî mijarê de jî îslambûna xwe derdixin pêş, dawaz dikin ku zimanê erebî jî li Tirkiyeyê bibe zimanê perwerdeyî û zimanê fermî.

HUDA-PAR, WEK ÇEPAN BI TUNDÎ LI DIJÎ EMPERYALÎZM û SÎYONÎZMÊ û kapîtalîzmê ne. Dixwaze ku zora emperyalîzmê û sîyonîzmê bibin.

BI XURTÎ û bi kelecana jî NETEWEYA FILÎSTÎN RE PÎŞTGIRÎ dikin. Heman kelecana jî bona dewleta Kurdistanê nîşan nadin.

HUDA-PAR, DÎ ÇARÇEWEKA GIRÎNG û di gelek xalên bingehî de ji HIKÛMET a Tirkiyeyê re xwediye rexne bû.

Ji bona nerîna HUDA-PARê di derbarê mixalefêbûnê de “ji başî û rastiye re piştigirî, li hemberî xirabiyê derketin e.” Di heman emd e ji di beşek mijar de ji Hikûmetê re piştigirî e.

HUDA-PAR, makezagoneke sivil û demokratîk ya nû daxwaz dike. Gelek bi zelalî dibêje ku di makezagonê de hebûna neteweya kurd bê pejirandin. Mafên wê yê milî, çandî, zimanî, civakî bê qebul kirin.

HUDA-PAR daxwaz dike ku orduyê profesyonel hebe. Leşkeriya mecburî ji holê bê rakirin.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çiyə? Ev **ave**.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

diran

Ev çiyə? Ev **dirane**.
Bu nədir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çiyə? Ev **agire**.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

mar

Ev çiyə? Ev **mare**.
Bu nədir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb

bizin

Ev çiyə? Ev **bizine**.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.

balon

Ev çiyə? Ev **balone**.
Bu nədir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çiyə? Ev **bacane**.
Bu nədir? Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çiyə? Ev **otomobile**.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taC

Ev çiyə? Ev **taCe**.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

canı

Ev çiyə? Ev **canie**.
Bu nədir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cücik

Ev çiyə# Ev **cücike**.
Bu nədir? Bu cücədir.
Что это? Это цыпленок.
What is it? It is a chicken.

finCan

Ev çiyə# Ev **finCane**.
Bu nədir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç

çav

Ev çiyə? Ev **çave**.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çêlek

Ev çiyə? Ev **çêleke**.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

defter

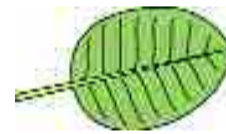
Ev çiyə? Ev **deftere**.
Bu nədir? Bu dəftərdir.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çiyə? Ev **dare**.
Bu nədir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

Ee

belg

Ev çiyə? Ev **belge**.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

Ev çiyə? Ev **eloke**.
Bu nədir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

çaynîk

Ev çiyə? Ev **çaynîke**.
Bu nədir? Bu çaynikdir.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.

çakûç

Ev çiyə? Ev **çakûçe**.
Bu nədir? Bu çəkicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

dest

Ev çiyə? Ev **deste**.
Bu nədir? Bu əldir.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çiyə? Ev **dile**.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

ker

Ev çiyə? Ev **kere**.
Bu nədir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

zebeş

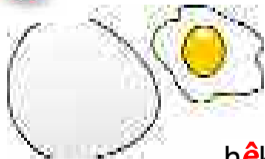
Ev çiyə? Ev **zebeşe**.
Bu nədir? Bu qarızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê

êleg

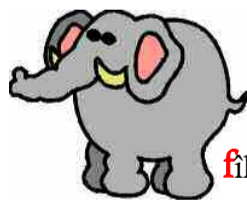
Ev çiyə? Ev **êlege**.
Bu nədir? Bu jiletir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çiyə? Ev **hêke**.
Bu nədir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

Ff

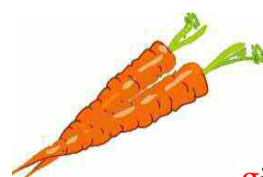
fîl

Ev çiyə? Ev **fîle**.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an elefoant.

fîrok

Ev çiyə? Ev **fîroke**.
Bu nədir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

gizêr

Ev çiyə? Ev **gizêre**.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carot.

gêzî

Ev çiyə? Ev **gêziye**.
Bu nədir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a broom.

pê

Ev çiyə? Ev **pêye**.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

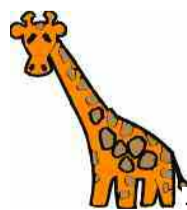
kêr

Ev çiyə? Ev **kêre**.
Bu nədir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

fînd

Ev çiyə? Ev **fînde**.
Bu nədir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

zerafe

Ev çiyə? Ev **zerafeye**.
Bu nədir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

gore

Ev çiyə? Ev **goreye**.
Bu nədir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

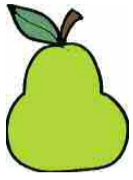

guh

Ev çiyə? Ev **guhe**.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Hh

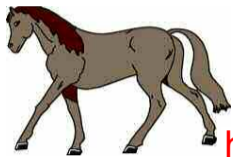
hirmê

Ev çiyê? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hirç

Ev çiyê? Ev hirçe.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.

hesp

Ev çiyê? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

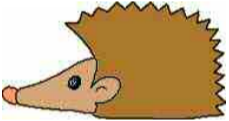

hêştir

Ev çiyê? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dævêdir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

Jj

jûji

Ev çiyê? Ev jûjiye.
Bu nêdir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

Ev çiyê? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günêşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

rojname

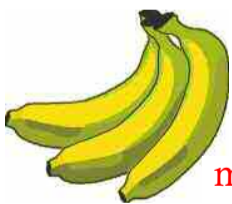
Ev çiyê? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

kevjal

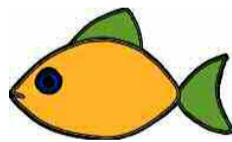
Ev çiyê? Ev keviale.
Bu nêdir? Bu xəçəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

Mm

mûz

Ev çiyê? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

Ev çiyê? Ev masiye.
Bu nêdir? Bu balıqdir.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

gamêş

Ev çiyê? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu samışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

meymûn

Ev çiyê? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

li

dil

Ev çiyê? Ev dile.
Bu nêdir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

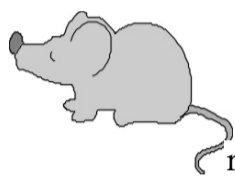
lepik

Ev çiyê? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu əlcəkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.

ling

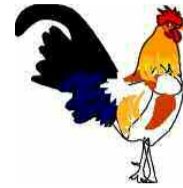
Ev çiyê? Ev linge.
Bu nêdir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

mişk

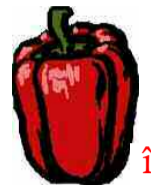
Ev çiyê? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îî

dîk

Ev çiyê? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

îsot

Ev çiyê? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

gustîl

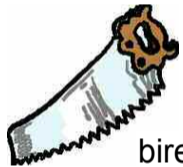
Ev çiyê? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

keştî

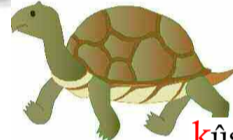
Ev çiyê? Ev keştîye.
Bu nêdir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Kk

birek

Ev çiyê? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

kûsî

Ev çiyê? Ev kûsiye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

lêv

Ev çiyê? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdir.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

lîmon

Ev çiyê? Ev lîmone.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

kund

Ev çiyê? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is an owl.

kevçî

Ev çiyê? Ev kevçiye.
Bu nêdir? Bu qaşıqdir.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

xezal

Ev çiyê? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu seyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

kûlî

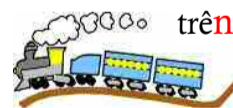
Ev çiyê? Ev kûliye.
Bu nêdir? Bu çeyirtkədir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Nn

nan

Ev çiyê? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çiyê? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

hûrbivîn

Ev çiyê? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zərrəbındır.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

reng

Ev çiyê? Ev reнге.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

Oo

ode

Ev çiyê? Ev Odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdir.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

otobûs

Ev çiyê? Ev OtObüse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

sol

Ev çiyê? Ev soLe.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

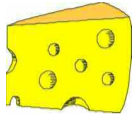

top

Ev çiyê? Ev toPe.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Pp

penîr

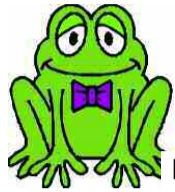
Ev çiyə? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

pîvaz

Ev çiyə? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is an onion.

Qq

beq

Ev çiyə? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çiyə? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

Rr

şêr

Ev çiyə? Ev şêre.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

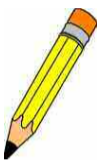
kêwrişk

Ev çiyə? Ev kêwriške.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это заяц.
What is it? It is a rabbit.

perçemek

Ev çiyə? Ev perçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pênûs

Ev çiyə? Ev pênûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

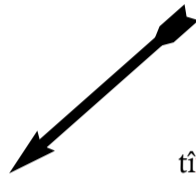
meqes

Ev çiyə? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qayçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çiyə? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is an orange.

tîr

Ev çiyə? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is an arrow.

rovî

Ev çiyə? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çiyə? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is an apple.

stêrk

Ev çiyə? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.

şûr

Ev çiyə? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çiyə? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.

tiîr

Ev çiyə? Ev tiriye.
Bu nədir? Bu üzumdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûtî

Ev çiyə? Ev tûtîye.
Bu nədir? Bu tutuqşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.

se

Ev çiyə? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çiyə? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

şîr

Ev çiyə? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

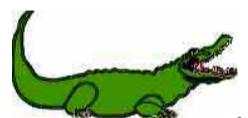
şûşe

Ev çiyə? Ev şûşeye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

pirtûk

Ev çiyə? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsah

Ev çiyə? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çiyə? Ev utiye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is an iron.

guh

Ev çiyə? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is an ear.

Ûû

bilûr

Ev çiyə? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütəkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çiyə? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ildırımdır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv

çav

Ev çiyə? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

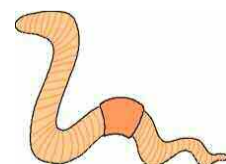
keVok

Ev çiyə? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

gul

Ev çiyə? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurm

Ev çiyə? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

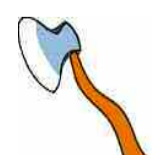
çûk

Ev çiyə? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çiyə? Ev dupişke.
Bu nədir? Bu əqrəbdir.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a skorpion.

bivir

Ev çiyə? Ev bivire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is an axe.

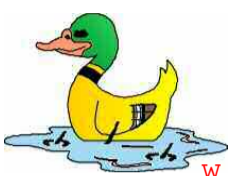

berçavik

Ev çiyə? Ev berçavike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

werdek

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ökdêkdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

wêne

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şekildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

ewr

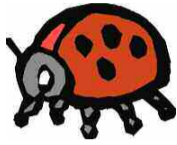
Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

kew

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kəklikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

xalxalok

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzêndir.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

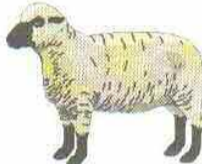
xanî

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nêdir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

xaç

Ev çîye? Ev xaçe.
Bu nêdir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

berx

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nêdir? Bu xiyardir.
Что это? Это огурец.
What is it?
It is a cucumber.

heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

1

yek

Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

ziman

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

zengil

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zengdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

zerik

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrêdir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

derzi

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynêdir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

N b/s	KURDÎ		Azerî	DİKARÎ BIXWÎNÎ
	ya bi tîpên latînî	ya bi tîpên kirîlî	Latinî	
1	Aa	Aa	Aa	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cc	Цц	Cc	Cûdî, cêr, ceş, Decle, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êê	Ee	Ee	Êlnûr, êvar, êzîng, êş, êlek, Êldar,
7	Ee	Яя	Əə	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, frtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gg	Гг	Gg	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hh	Нн	Hh	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îî	Ии	Ii	Îsal, îni, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Ii	Ьь	Îî	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, lîmon
16	Mm	Мм	Mm	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêrî, nig, Nîva, nevî, ner, nav, nas, hinar, Hesen,
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaiş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şş	Шш	Şş	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, sekir, şewaq
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,
25	Ûû	Уу	Uu	Kûr û dûr, pênuş, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Uu	Юю	Ûû	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	Ww	Ww	-	War, welat, Weçîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xx	Хх	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

Глава коалиции "Фатх" призвал Турцию вывести свои силы из Ирака и решить водный вопрос

11 октября во время встречи с главой МИД Турции Мевлютом Чавушоглу в Багдаде глава иракской шиитской коалиции "Фатх" Хади аль-Амири призвал Турцию вывести свои вооруженные силы из Ирака.

Турецкие войска дислоцированы вблизи района Башик на севере Ирака. Он также призвал Анкару решить вопрос водоснабжения, поскольку Турция отрезала часть потока воды, поступающей в Ирак путем строительства дамб.

Иракский чиновник отметил, что Анкара обычно поддерживает Багдад, поэтому он надеется, что близкий друг Ирака разрешит проблему поступления воды.

kurdistan.ru

Hazırladı İsmayıl TAHİR

Хошави Бабакр представил свои книги на выставке в Эрбиле

Представитель "Демократической партии Курдистана" (ДПК) в

России Хошави Бабакр принял участие в 13-й Международной книжной ярмарке, которая в эти дни проходит в Эрбиле, представив на ней несколько своих книг, в том числе только что выпущенную крупнейшим курдским изда-

тельством "Мокриян" книгу "Россия в международных отноше-

ниях".

Книга посвящена участию Российской Федерации в текущих международных событиях глобального масштаба.

Кроме нее, на ярмарке представлены такие книги Хошави

Бабакра как "Микроэкономика", "Мировая экономика и Курдистан" и "Под флагом Курдистана: жизнь и борьба Мустафы Барзани".

В ближайшее время издательство "Мокриан" готовится выпустить еще две книги этого автора: "Макроэкономика" и "Россия и мир", которая будет представлять собой серию сборников о современной политике РФ. В 13-й Международной книжной ярмарке принимают участие более 250 издателей из 35 стран, на ней представлены более 700 000 книг. Ярмарка открыта с 10 по 20 октября.

На фото:

Представитель "Демократической партии Курдистана" (ДПК) в России Хошави Бабакр,

Глава отдела стран Азии при департаменте внешних связей ДПК Абдулсалам Зибари, Руководитель издательства "Мокриян" Карван Абдула, Главный редактор издательства "Мокриян" г-н Мохядин, Бизнесмен Бижан Квестани. kurdistan.ru

Глава МИД Турции тайно встретился с членами ПСК в Багдаде, чтобы обсудить проблему РПК

Глава МИД Турции тайно встретился с членами ПСК в Багдаде, чтобы обсудить проблему РПК.

Курдские СМИ сообщили, что министр иностранных дел Турции Мевлют Чавушоглу в ходе своего визита в Багдад провел встречу с делегацией "Патриотического союза Курдистана" (ПСК), чтобы обсудить координацию по вытеснению партизан турецкой "Рабочей партии Курдистана" (РПК) с территории Иракского Курдистана.

Согласно информации, полученной "BasNews", делегация ПСК, возглавляемая Бафелем (Павлом) Талабани, старшим сыном покойного генерального секретаря ПСК Джаляля Талабани, встретила Чавушоглу в президентском дворце в Багдаде в четверг, 11 октября.

Информированные источники агентства сообщили, что перегово-

диль.

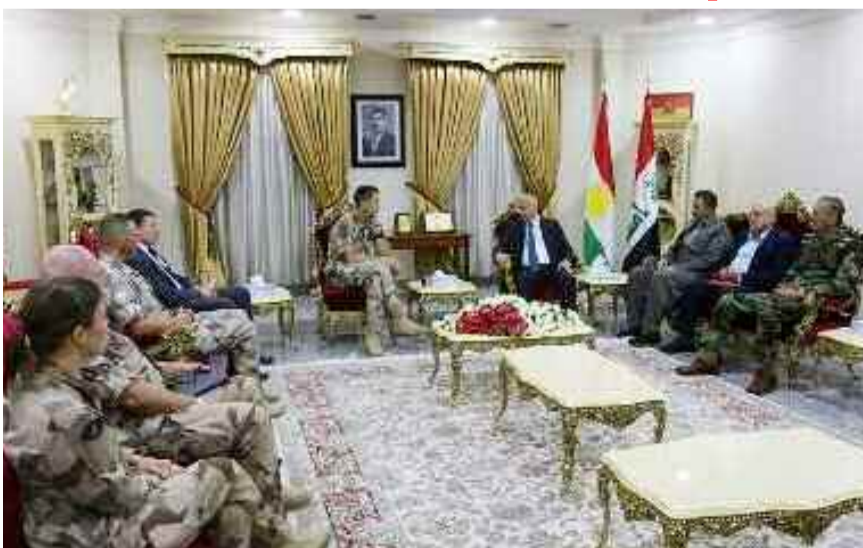
За это Турция позволит воз-

воры были сосредоточены на военном сотрудничестве между Анкарой и ПСК по вытеснению сил РПК из их баз в горах Кан-

обновить работу представительства ПСК в Анкаре и разрешит полеты из Турции в аэропорт Сулеймани. kurdistan.ru

Высокопоставленная шведская военная делегация прибыла в Эрбиль

10 октября в Эрбиль из Швеции прибыла высокопоставленная военная делегация, чтобы встретиться с должностными лицами министерства пешмерга Регионального правительства

Курдистана (КРГ) и обменяться мнениями о продолжении военного сотрудничества и тренингов.

Исполняющий обязанности министра пешмерга Карим Синджари принял делегацию во главе

с Верховным Главнокомандующим вооруженными силами Швеции Микаэлем Биденем. Они рассмотрели планы военных тренировок, которые шведские советники предоставляют курдским войскам.

Синджари поблагодарил Швецию за постоянную поддержку пешмерга в течение многолетней войны против "Исламского государства" (ИГ), и пригласил шведских военачальников сыграть роль в оказании помощи в реформировании министерства пешмерга. В свою очередь главнокомандующий Биден высоко оценил роль сил пешмерга в войне против ИГ, пообещав продолжить поддержку курдских сил.

Он также пообещал рассмотреть участие своей страны в плане реформирования военного ведомства Курдистана. kurdistan.ru

Траммп: США не заключали с Турцией сделку в обмен на освобождение пастора Брансона

Соединенные Штаты не заключали с властями Турции каких-либо договоренностей в обмен на освобождение американского пастора Эндрю Брансона. Об этом написал в субботу на своей странице в Twitter президент США Дональд Трамп.

"Никакой договоренности с Турцией об освобождении и возвращении пастора Эндрю Брансона не было. Я не заключаю сделок в обмен на освобождение заложников", - заявил он. "Соединенные Штаты, тем не менее, высоко это оценили [освобождение Брансона], и это приведет к хорошим, возможно, даже великолепным отношениям между США и Турцией", - добавил президент.

Трамп добавил, что 13 октября встретится с Брансоном в Овальном кабинете Белого дома. Он также поблагодарил президента Турции Реджепа Тайипа Эрдогана за содействие.

"Пастор Брансон, освобожденный Турцией, встретится со мной в Овальном кабинете в 14:30 (21:30 мск). Будет прекрасно увидеться с ним и пообщаться. Он великолепный христианин, прошедший через такой непростой опыт. Хочу поблагодарить президента [Турции Тайипа] Эрдогана за его помощь", - написал он. kurdistan.ru

Помпео обвинил Иран в содействии терроризму по всей Европе

Госсекретарь США Майк Помпео обвинил Иран в "поддержке терроризма по всей Европе". Об этом глава Госдепа заявил, комментируя экстрадицию иранского чиновника властями Германии. "Власти в Германии вчера объявили об экстрадиции Ассадоллы Асади, иранского чиновника, работающего под дипломатическим прикрытием, в Бельгию за его

роль в предотвращенном иранском террористическом заговоре устроить взрыв на политическом митинге недалеко от Парижа 30 июня", — говорится в сообщении Помпео, которое приводит РИА Новости. По его словам, "масштаб этого заговора напоминает о том, что Иран остаётся главным спонсором терроризма в мире. "Этот заговор также разоблачает продолжающуюся поддержку Ираном терроризма по всей Европе", — сказал госсекретарь. В сентябре Помпео заявил, что власти Ирана являются "беззаконным режимом". kurdistan.ru

"Горран" проведет свой съезд

Партия "Движение за перемены" ("Горран") планирует в конце этого года провести съезд. "Горран" решил пересмотреть свою работу и позиции снизу до верха", - сообщил член Национального собрания партии Хаким Обейд. По его словам, подготовка к съезду начнется после оглашения результатов недавних парламентских выборов. Партия подвергается критике после потери почти половины своих мест на парламентских выборах 30 сентября. Многие обвиняют в ослаблении политической позиции руководство "Горран". kurdistan.ru

Абади и Абдулмахди намерены запретить поездки коррупционерам

По сообщениям чиновников, близких к бывшему и нынешнему премьер-министрам Хейдару аль-Абади

и Адилу Абдулмахди, они работают над установлением запрета на поездки для тех политиков и чиновников, которые были обвинены в коррупции, с тем чтобы помешать им бежать за границу. Согласно источникам, это будет частью "дорожной карты" по борьбе с коррупцией в правительстве. Кроме запрета на выезд, будет создан специальный суд для высокопоставленных должностных лиц.

kurdistan.ru

Заявки на министерские должности подали более 36 000 иракцев

После того, как иракский премьер-министр Адиль Абдулмахди предложил подавать онлайн-заявления всем, кто претендует на министерские должности в будущем правительстве страны, было получено более 36 000 резюме.

Согласно заявлению кабинета Абдулмахди, уже 36 006 человек направили свои резюме на сайт, созданный офисом премьера, причем 15% заявителей составляют женщины.

Из Иракского Курдистана были поданы сотни заявок.

Абдулмахди заявил, что намерен сформировать новый кабинет министров из "простых людей", не имеющих отношения к каким-либо политическим партиям.

Подача заявок началась утром во вторник и продлится до 16:00 11 октября.

kurdistan.ru

Абу Бакр аль-Багдади приговорил к смерти 320 своих последователей

Новостной ресурс IraqiNews.com сообщил о том, что лидер ИГИЛ (организация, деятельность которой запрещена в РФ) Абу Бакр аль-Багдади отдал приказ убить сотни своих последователей, включая ведущих руководителей в Ираке и Сирии, из-за их предательства интересов организации.

Ресурс ссылается на свои источники в иракской разведке. Данный приказ отдан в критический момент организации: с 2014 года она потеряла 90% контролируемой территории в Сирии и Ираке.

Согласно приказу Багдади, должны быть убиты триста двадцать человек за предательство организации и их опрометчивость и безрассудство, которые привели к большим потерям для ИГИЛ (организация, деятельность которой запрещена в РФ) в Сирии и Ираке. В этом списке есть высокопоставленные командиры организации такие, как Абу аль-Бара аль-Ансари, Сиф аль-Дин аль-Ираки, Абу Озам аль-Таль Афари, Абу-Иман аль-Мовахед, Мараван Надид аль-Сури.

Получив данную информацию, большое количество террористов сбежали в неизвестном направлении, опасаясь за свои жизни.

Лавров заявил о попытках США создать в Сирии квазигосударство

Соединённые Штаты пытаются с помощью своих союзников использовать сирийские территории к востоку от Евфрата для создания там незаконного квазигосударства. Об этом заявил министр иностранных дел России Сергей Лавров в интервью RT France, Le Figaro и Paris Match.

"На территории Сирии есть огромные земли к востоку от Евфрата, где происходят абсолютно неприемлемые вещи. Эти земли Соединённые Штаты стараются использовать через своих сирийских союзников — прежде всего через курдов — для того, чтобы создать там квазигосударство", — сказал он.

По его словам, США "пытаются делать всё, чтобы там создавать условия для нормальной жизни своих подопечных, создают там органы власти, альтернативные легитимным органам власти Сирийской Арабской Республики, и активно содействуют

возвращению туда беженцев и их расселению там".

Лавров подчеркнул, что при этом на территориях, подконтрольных законному сирийскому

дать территорию, которая будет прообразом некоего нового государства — может, это будет опять опаснейшая игра с Курдистаном, с идеей большого Курди-

правительству, Запад не хочет создавать условия для возвращения беженцев.

"Ответ может быть только один: потому что там хотят соз-

стана", — сказал министр.

Ранее Лавров заявил, что США не собираются уходить из Сирии вопреки заявлениям руководства страны.

kurdistan.ru

КРГ вернет тела погибших в Эгейском море курдов в Курдистан

Региональное правительство Курдистана (КРГ) работает над возвращением тел курдских граждан, утонувших в Эгейском

море по пути в Европу.

"КРГ находится в постоянном контакте с турецкими властями, чтобы облегчить обнаружение тел жертв и вернуть их домой для захоронения", — сообщил представитель КРГ Сафин Дизайи, передав соболезнования правительства Иракского Курдистана семьям погибших.

В общей сложности 35 человек, большинство из которых жители региона Курдистан, на этой неделе пытались добраться до Греции. Их лодки перевернулись, погибли 34 человека. Тела 18 жертв уже обнаружены.

kurdistan.ru

На ярмарке в Эрбиле запретили к продаже 38 книг

Из-за пропаганды радикальных идеологий Региональное правительство Курдистана (КРГ) запретило продажу 38 книг на Международной книжной ярмарке в Эрбиле.

"В этом году на ярмарке мы предотвратили продажу 38 книг. Все они были местными и были привезены из Курдистана", — сообщил заместитель генерального директора отдела печати и публикаций при министерстве культуры и молодежи Иракского Курдистана Ниян Ахмед. Чиновник сообщил, что по тем же причинам во время прошлой ярмарки было запрещено к распространению 200 книг. По словам Ахмеда, на

ярмарке больше всего было продано исламских книг. Например, саудовские издательские центры завершили продажу всех своих партий уже на третий день ярмарки.

13-я Международная книж-

ная ярмарка началась в Эрбиле 10 октября и продлится 10 дней. На ней представлены более 700 000 книг 250 издателей из 35 стран, в основном на курдском, арабском и английском языках.

kurdistan.ru

В сирийском Кобани открылась художественная выставка

В городе Кобани Сирийского Курдистана открылась художественная выставка, на которой 12 местных женщин представили свои портреты как символ страданий жителей города во время нашествия боевиков "Исламского государства" (ИГ) в 2014 году. Выставка была открыта 13 октября. Работы вывешены на стенах разрушенных домов города. В 2014 году террористы ИГ атаковали Кобани. Город выстоял в том числе благодаря силам пешмерга Иракского Курдистана.

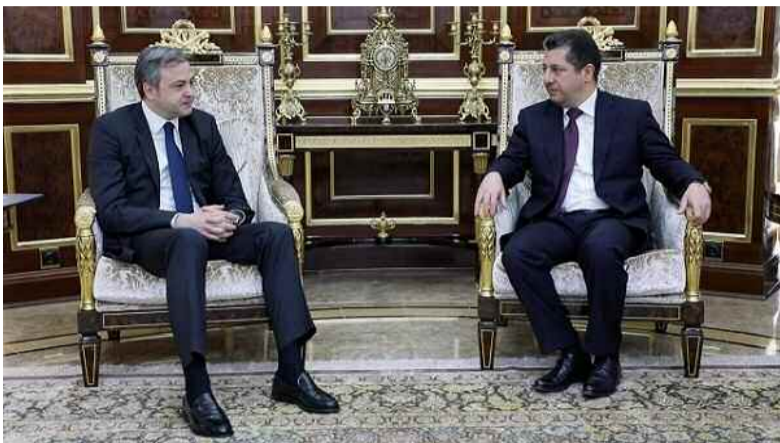
kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 32 (437) 15-21 октября 2018-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Чиновники Курдистана и Сербии обсудили двусторонние связи

Глава Совета Безопасности Иракского Курдистана Масрур Барзани 11 октября принял посла Сербии в Ираке Уроша Балова, чтобы обсу-

дить последние политические события и события в области безопасности.

Официальные лица рассмотрели текущую политиче-

скую ситуацию в регионе Курдистан и парламентские выборы, прошедшие 30 сентября.

Они подтвердили важность дальнейшего развития отношений между Сербией и Курдистаном в различных областях потенциального сотрудничества.

Посол Балов подчеркнул важность стабильности в регионе Курдистан и высоко оценил роль курдских сил пешмерга в войне против "Исламского государства".

Он заявил, что компании Сербии готовы инвестировать в различные сектора экономики Курдистана. kurdistan.ru

Коалиция подтверждает захват в Эрбиле и Багдаде группы, финансировавшей ИГ

Возглавляемая США международная коалиция по противостоянию "Исламскому госу-

9 октября Совет Безопасности Курдистана опубликовал кадры ареста восьми человек в

Контртеррористическое управление Курдистана, которое арестовало восьмерых членов, после чего иракская контртеррористическая служба арестовала еще двух членов в Багдаде", - сообщил в интервью "Kurdistan24" полковник Шон Райан, представитель отдела Операций по неотложным решениям.

"Удивительная работа обоих помогла помешать способности [ИГ] финансировать террор в этих районах", - добавил он.

Генерал-майор Патрик Б. Робертсон, командующий Специальными операциями Объединенной оперативной группы, заявил, что аресты нанесут серьезный удар по способности ИГ проводить террористические атаки в регионе.

"Это демонстрирует, что те, кто оказывает помощь, спонсируют или оказывают финансовую, материальную или технологическую поддержку ИГ, столкнутся с серьезными последствиями". kurdistan.ru

дарству" (ИГ) подтвердила арест группы, финансировавшей деятельность террористов, на этой неделе в столице Иракского Курдистана, Эрбиле.

Аресты были совершены в ходе трехдневной операции. В сотрудничестве с контртеррористическими силами Курдистана захвачены восемь человек, еще двое были арестованы в Багдаде.

разных местах Эрбиля. На видео показан арест подозреваемых и захват их оружия, денег и цифровых носителей.

"Это были два отдельных дня операций, и правительство Ирака позволило партнерам в обоих городах [Эрбиле и Багдаде] провести в общей сложности 10 арестов в отношении сети "Аль-Раби" - финансовой группы содействия [ИГ]. Первым было

В Дохуке арестованы двое мужчин с 50 кг наркотиков

В Дохуке арестованы двое мужчин с 50 кг наркотиков В субботу в провинции Дохук Иракского Курдистана силы безопасности арестовали двух подозреваемых с 50 кг героина. Руководитель местного Управления по борьбе с наркотиками полковник Фарадж Кугер заявил, что его ведомство совершило арест на основе раз-

ведывательной информации. Арестованные планировали перевезти наркотики в Европу через Турцию. "У этих двух людей есть связи с мафией и бандами для торговли этим видом наркотиков", - сказал Когер, объяснив, что наркотики были привезены в курдскую провинцию из соседнего Ирана. kurdistan.ru

Масуд Барзани открыл 13-ю международную книжную ярмарку в Эрбиле

Бывший президент Иракского Курдистана Масуд Барзани 10 октября посетил церемонию открытия 13-й Международной книжной ярмарки в Эрбиле.

Более 250 издателей из 35 стран продемонстрируют здесь свои последние публикации. Ярмарка будет открыта с 10 по 20 октября, на ней будут представлены более 700 000 книг. kurdistan.ru

Багдад отказывается финансировать стратегические водные проекты Курдистана

Из-за пропаганды радикальных идеологий Региональное правительство Курдистана (КРГ) запретило продажу 38 книг на Международной книжной ярмарке в Эрбиле.

"В этом году на ярмарке мы предотвратили продажу 38

книг. Все они были местными и были привезены из Курдистана", - сообщил заместитель генерального директора отдела печати и публикаций при министерстве культуры и молодежи Иракского Курдистана Ниян Ахмед.

Чиновник сообщил, что по тем же причинам во время прошлой ярмарки было запрещено к распространению 200 книг.

По словам Ахмеда, на ярмарке больше всего было продано исламских книг. Например, саудовские издательские центры завершили продажу всех своих партий уже на третий день ярмарки.

13-я Международная книжная ярмарка началась в Эрбиле 10 октября и продлится 10 дней. На ней представлены более 700 000 книг 250 издателей из 35 стран, в основном на курдском, арабском и английском языках. kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN
İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:
TAHİR SİLƏMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
TAXİR СУЛЕЙМАН
Tel: +994 50 352-33-18
whatsapp: +994 55 202-73-53

Baş redaktorun müavini:
Ramiz Qərib
Xüsusi müxbir:
Tariyel Cəlil
Региональный корреспондент:
Усуб Тейфур
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə
S. Mehmandarov ev 25, mənzil 17
Navnisan: Bakı Az1040, soyaq
S. Məhmandarov xani 25, mal-17
Адрес: Баку Az1040, улица
С. Мехмандаров дом 25, кв. -17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru
Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filiali
VÖEN 1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 1500